

Dobar početak: osnovni vodič za tranziciju

Pokrenite tranziciju u svojoj ulici, susjedstvu, selu, gradu ili organizaciji.

Pripremili suradnici organizacije
Transition Network

Dobar početak: osnovni vodič za tranziciju

Uvod u pokretanje tranzicije u ulici, susjedstvu, selu, gradu ili organizaciji.

Prvo izdanje 2016. godine:

Transition Network

c/o Darnells

30 Fore St, Totnes,

Devon TQ9 5RP

Velika Britanija

+44 1803 865669

info@transitionnetwork.org

www.transitionnetwork.org

Sastavili i uredili: Rob Hopkins i Michael Thomas.

Dio teksta napisali Sophy Banks, Ainslie Beattie,

Ben Brangwyn, Naresh Giangrande, Sarah McAdam,

Claire Milne te praktičari tranzicije širom svijeta.

Grafički dizajn: Jane Brady, www.emergencydesign.com

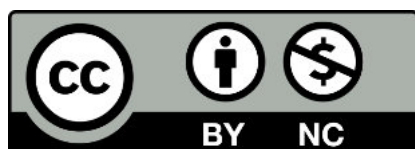
Naslovnica: Alister Wynn www.yokedesign.studio

Hrvatsko izdanje: Hrvatska permakultura,

Zagreb, 2023. www.perforum.info

S engleskog preveli i prilagodili:

Gordana Dragičević i Nenad Maljković.

Transition Network objavljuje ovu publikaciju pod javnom licencom

[Creative Commons Autorstvo-Nekomercijalno 4.0 Međunarodna](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/)

Publikacija je objavljena u sklopu projekta "Agilna otpornost zajednica"

kojeg sufinancira Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

Projekt sufinancira Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske.

Sadržaj publikacije isključiva je odgovornost udruge Hrvatska permakultura.

Više o EU fondovima na www.esf.hr i struktturnifondovi.hr

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

“Svjetionici ne trče po otoku
tražeći brodove koje će spasiti;
stoje na jednom mjestu i svijetle.”

-Anne Lamott

Sadržaj

Zašto vodič za dobar početak?	5
Prvi dio: Dobrodošli u tranziciju!	7
Što je tranzicija?	
Zašto?	
Načela	
Glava, srce i ruke	
Drugi dio: Sedam ključnih sastojaka za uspješno ostvarivanje tranzicije	10
1. Zdrave grupe: učimo kako dobro surađivati	12
2. Vizija: zamišljamo budućnost koju želimo zajedno stvoriti	18
3. Uključivanje zajednice u tranziciju: razvijamo odnose s osobama izvan kruga prijatelja i uobičajenih saveznika	22
4. Umrežavanje i partnerstva: surađujemo s drugima	26
5. Praktični projekti: pokrećemo inspirativne projekte	30
6. Dio smo pokreta: povezujemo se s drugim sudionicima tranzicije	36
Svaka revolucija treba svoje transparente: uloga kreativnosti u tranziciji	
7. Retrospektive i slavlja: proslavljamo ostvareno	41
Treći dio: Kako započeti tranziciju? Razvijamo pokretačke grupe (detaljno)	44
Okupljamo pokretačke grupe: ključni elementi o kojima treba voditi računa	
Četvrti dio: Konsolidiranje Pretvaramo pokretačke grupe u dobro razvijenu tranzicijsku inicijativu	53
Peti dio: Tranzicijski sistematski pregled	58
Upoznajemo tranzicijsku životinju	
Dodatne informacije	63
Knjige	
Filmovi	

Zašto vodič za dobar početak?

Iza nas je više od 10 godina iskustva u podržavanju grupa koje provode tranziciju u preko 50 zemalja, u gradovima, selima, institucijama. Stekli smo prilično jasnu predodžbu o tome što funkcionira, a što ne. Želimo to podijeliti s vama kako biste što je brže moguće počeli ostvarivati rezultate.

Pripremili smo niz izvora informacija kako bismo podržali grupe koje provode i žive tranziciju. U ovom vodiču za dobar početak uputit ćemo vas na ono što bi vam moglo biti od koristi dok započinjete svoj put prema vrijednim inicijativama koje ćete ostvarivati u mjestu u kojem živite. Recimo da je ovo vaš tranzicijski "početni paket".

Uzmite ga, pobjegnite s njim, ostvarujte!

Neke brojke

Ovaj vodič temelji se na 10 godina iskustva u provedbi tranzicije u 1.400 zajednica u 50 zemalja, a sadrži:

- 64** stranice
- 1** tranzicijski sistematski pregled
- 7** ključnih sastojaka za uspješno provođenje tranzicije
- 3** 'čuvara' koje svaki sastanak treba imati
- 1** 'čarobni broj'
- 7** sastojaka za osiguravanje raznolikosti u vašoj grupi
- 11** savjeta za dobre proslave
- 5** faza životnog ciklusa grupe
- 37** ideja za praktične projekte koje biste mogli pokrenuti

1

Dobrodošli u tranziciju!

Tranzicija je trajni društveni eksperiment, pokret zajednica koje se udružuju kako bi ponovno osmislile i obnovile naš svijet kroz proces stvaranja zdrave ljudske kulture. To je pokret kojem se možete pridružiti. Inspirativan je, pozitivan i razvija se. Ako ste nas pronašli, moguće je da je upravo to što tražite. Bez obzira je li vas zainteresirao posjet nekoj tranzicijskoj inicijativi, imate li neki određeni projekt na umu ili ste nadahnuti filmovima poput "Sutra" (Demain) ili "U tranziciji 2.0" (In Transition 2.0) i odlučili ste da je vrijeme da nešto učinite (što je ispravna odluka), ovaj vodič za dobar početak je tu da vam pomogne. Pa krenimo s očiglednim prvim pitanjem...

Lijevo: Festival 'Foodival' Tranzicijskog grada Tootinga je godišnje događanje koje se bavi preoblikovanjem lokalne prehrane u urbanom kontekstu.

Što je tranzicija?

Tranzicija je pokret koji se širi i razvija od 2005. godine. Bavi se zajednicama koje se suočavaju s velikim izazovima i pristupaju im na lokalnoj razini. Ljudi se okupljanju i zajedno stvaraju rješenja. Nastoje njegovati kulturu skrbi o drugima koja je usmjerena na povezanost sa samim sobom, s drugima i prirodom. Preuzimaju kontrolu nad ekonomijom, potiču poduzetništvo, mijenjaju radne odnose, usvajaju nove vještine i tkaju mreže povezanosti i podrške. Vode se hrabri razgovori; ostvaruju se izvanredne promjene.

Ispričat ćemo vam neke od njihovih priča kako budemo prolazili kroz ovaj vodič. Ovaj se pristup proširio na preko 50 zemalja, u tisućama grupa: u gradovima, selima, metropolama, sveučilištima, školama. Jedan od ključnih načina širenja je kroz prenošenje inspirirajućih priča. Iskreno se nadamo da ćemo vas nadahnuti da se uključite, bit ćemo počašćeni ako to učinite.

Zašto?

Ljudi se u tranziciju uključuju zbog različitih razloga:

- Upoznavanje sa susjedima
- Osjećaj doprinosa promjenama, kako sada tako i za buduće generacije
- Nadvladavanje osjećaja otuđenosti od sebe, drugih i prirode, jer na lokalnoj razini imaju osjećaj da mogu utjecati na ogromne svjetske izazove
- Pokretanje raznih novih projekata, poduzeća i prilika za ulaganja
- Stjecanje novih vještina
- Daje im osjećaj da obogaćuju život svojeg mjesta
- Osjećaj povezanosti s drugim ljudima, prirodnim svijetom te nečim povijesnim i uzbudljivim što se događa oko njih
- Osjećaj da je to "prava stvar"
- Osjećaj isključenosti iz politike i želja za utjecanjem na svijet oko sebe.

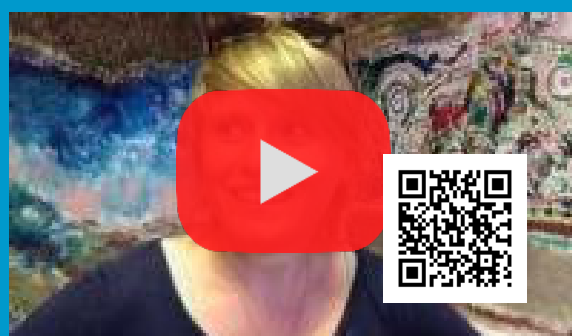
Evo nekoliko kratkih videa s izjavama o osobnim razlozima za uključivanje u tranziciju.

<https://youtu.be/cdAcTU2GyGE>

https://youtu.be/E_hJOWIOJo4

<https://youtu.be/PwMYBLtY8HA>

Načela

Evo nekih načela koja usmjeravaju to što radimo:

Poštujemo ograničenja resursa i stvaramo

otpornost: hitna potreba za smanjenjem emisija ugljičnog dioksida, izrazito smanjenje ovisnosti o fosilnim gorivima i mudro korištenje dragocjenih neobnovljivih resursa u središtu su svega što radimo.

Promoviramo uključenost i socijalnu pravdu:

najugroženije i najnemoćnije osobe u našim društvima vjerojatno će najviše trpjeti zbog porasta cijena goriva i hrane, nestašice resursa i ekstremnih vremenskih prilika. Želimo povećati šanse svim skupinama u društvu da žive dobro, zdravo i održivo, kako za sebe, tako i za okoliš.

Prihvaćamo supsidijarnost: prakticiramo samoorganizaciju i donošenje odluka na primjerenom razini. Tranzicijski pristup nije centralizacija niti kontrola donošenja odluka, već suradnja sa svima radi tranzicije na odgovarajućoj i praktičnoj razini na kojoj imamo utjecaja.

Vodimo računa o ravnoteži: reagirajući na hitne, globalne izazove, pojedinci i grupe mogu osjećati stres, zatvaranje i prisilu, umjesto da su otvoreni, povezani i kreativni. Odvajamo vrijeme za retrospektive, proslave i odmor kako bismo uravnotežili vrijeme napornog rada. Istražujemo različite pristupe poslu u kojima aktiviramo glave, ruke i srca te razvijamo odnose suradnje i povjerenja.

Dio smo eksperimentalne mreže predane

učenju: tranzicija je globalni društveni eksperiment koji se odvija u stvarnom životu i stvarnom vremenu. Umreženost znači da promjene možemo ostvarivati brže i učinkovitije, koristeći iskustva i uvide drugih. Želimo prepoznati i priznati kako neuspjehe tako i uspjehe, te učiti iz njih. Želimo li biti hrabri u otkrivanju novih načina života i rada, ne može sve uvijek uspjeti iz prve. Otvoreno razmatramo naše međuljudske procese te aktivno tražimo i pozitivno reagiramo na povratne informacije.

Suradujemo i tražimo sinergije: tranzicija je pokret "odozdo", u kojem se ideje mogu brzo i učinkovito širiti, jer svaka zajednica odlučuje za sebe. Tranzicija na različitim mjestima izgleda različito. Potičemo tu raznolikost, ne namećemo beskorisna ograničenja.

We collaborate and look for synergies:

u tranzicijskom pristupu suradujemo u zajednici, oslobađamo našu kolektivnu mudrost kako bismo zajedno ostvarili veći utjecaj nego što to možemo pojedinačno. Tražimo prilike za izgradnju kreativnih i snažnih partnerstava unutar i izvan tranzicijskog pokreta, razvijamo kulturu suradnje, pronalazimo veze između projekata, stvaramo otvorene procese donošenja odluka te smišljamo događanja i aktivnosti koje razvijaju međuljudske odnose.

Potičemo pozitivne vizije i kreativnost:

naš osnovni pristup nije sukobljavanje s nečim, već stvaranje, promicanje i razvijanje pozitivnih prilika. Vjerujemo u kreativne načine uključivanja i angažiranja ljudi na aktivnostima u zajednici, potičemo ih da zamisle budućnost u kojoj žele živjeti. Stvaranje i prenošenje inspirativnih priča je ključno, jednako kao zabava i slavljenje uspjeha.

Glava, srce i ruke

Doing Transition successfully is about finding a balance between these:

Glava: djelujemo sukladno najboljim dostupnim informacijama i dokazima, te svoju kolektivnu inteligenciju usmjeravamo prema otkrivanju boljih načina življenja.

Srce: dok radimo suosjećamo, jer cijenimo i obraćamo pažnju na emocionalne, psihološke, međuljudske i društvene aspekte našeg rada.

Ruke: svoje vizije i ideje pretvaramo u konkretnu stvarnost inicirajući praktične projekte, jer tako tamo gdje živimo stvaramo novu, zdraviju ekonomiju.

Hoćemo li, dakle, početi?

2

Sedam ključnih sastojaka za uspješno ostvarivanje tranzicije

1. Zdrave grupe:
Učimo kako dobro surađivati

2. Vizija:

Zamišljamo budućnost koju želimo zajedno stvoriti

3. Uključivanje:

Uključujemo širu zajednicu te razvijamo odnose s osobama izvan kruga prijatelja i uobičajenih saveznika

4. Umrežavanje i partnerstva:

Suradujemo s drugima

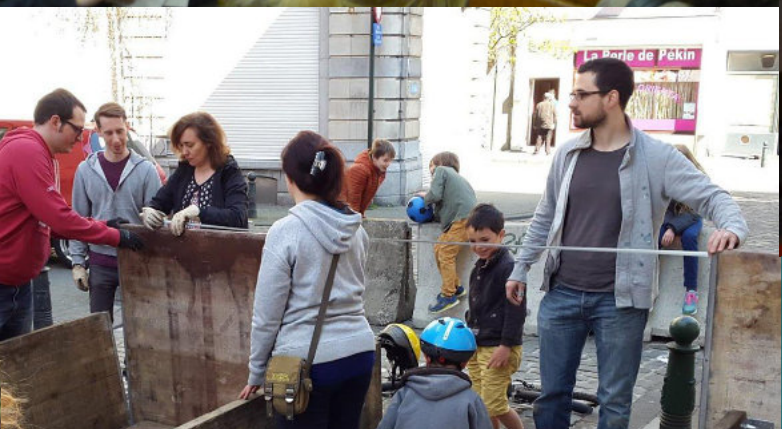
6. Dio smo pokreta:

Širimo svoj utjecaj povezujući se s drugim tranzicijskim inicijativama.

7. Retrospektive i slavlja:

Razmatramo kako nam ide te proslavljamo ostvareno

5. Praktični projekti:

Inspiriramo druge i stvaramo novu infrastrukturu

Zdrave grupe

Učimo kako dobro surađivati

Promatrajući sjajne tranzicijske projekte: energetske projekte u zajednici, lokalne valute, ambiciozne prehrambene projekte i slično, moglo bi se pomisliti da se oni događaju kao nekom čarolijom. No, ključan element uspješnog projekta je zdrava kultura suradnje u grupi. Stvaranje zdravih grupa nije nešto što nas uče u školi ili većini radnih okruženja. Zahtijeva skup vještina i alata koje često nemamo. U proteklih 10 godina stvorili smo razne resurse koji vam mogu pomoći u zajedničkom stvaranju kulture grupe utemeljene na povjerenju, brizi i suosjećanju potrebnim za učinkovito donošenje odluka, vođenju podržavajućih i uspješnih sastanaka i događanja, izbjegavanju izgaranja, zdravom rješavanju sukoba i zadržavanju članova na duge staze.

Članovi tranzicijske inicijative Crystal Palace osnovali su tržnicu Crystal Palace: "Želimo da djeca odrastaju smatrajući ovo normalnim." Fotografija: Jonathan Goldberg.

Postoji puno jednostavnih stvari koje možete učiniti da biste stvorili zdravu kulturu suradnje u grupi. Puno pomaže kada te prakse u svojoj grupi počnete primjenjivati od samog početka, tako da one postanu vaš normalan način rada. To ne znači da ne možete i kasnije, no može ih biti teže primijeniti ako već postoji drukčija grupna kultura.

Imamo niz resursa koji vam mogu pomoći u razvoju zdravih grupa, uključujući vodiče o tome kako učinkovito voditi sastanke, donositi odluke i uključivati nove suradnike u svoju grupu. Također postoje resursi koji objašnjavaju kako se grupe razvijaju te koje aktivnosti mogu pomoći vašoj grupi da izbjegne izgaranje.

"Kada se okupimo, kao da svatko svakog hrani. Atmosfera je 'ja kažem tebi... ti kažeš meni'. Svi slušaju, a onda netko iznese drugu ideju. To je kao kolektivno uzbuđenje, kolektivna inspiracija, kolektivno znanje, povezivanje radi dobrobiti grupe. Možete osjetiti uzbuđenje."

- Emiliano Muñoz, Portillo en Transición, Španjolska.

Zajednički obroci su uvijek bili dobar način za stvaranje grupne kulture. Na razmjeni mladih "Tranzicija u akciji" u Mađarskoj, talijanski sudionik Andrea dijeli svoje vještine pravljenja pizze s ostatkom grupe. Fotografija: Hajnal Fekete.

Resursi organizacije Transition Network

Naše vodiče za stvaranje i održavanje zdravih grupa, donošenje odluka te aktivnosti unutarnje tranzicije na sastancima možete pronaći na adresi: <https://transitionnetwork.org/do-transition/starting-transition/7-essential-ingredients/healthy-groups/>

Faze životnog ciklusa grupe

Bruce Tuckman je 1965. godine primijetio pet faza u razvoju grupa: formiranje, nemir, normiranje, djelovanje i razlaz (koju neki zovu i žalovanje). One bi vam mogle pomoći da razumijete što se događa u vašoj grupi, u kojoj god da se fazi nalazi.

Formiranje

U ovoj fazi sve se čini predivno. Ozračje je prepuno mogućnosti, svi se odlično slažu. Mislimo da je naša grupa fantastična. Možda posmatramo druge grupe i pitamo se zašto imaju toliko problema! No to je tako zato što još nismo dogovorili kulturu naše grupe, pa ignoriramo neslaganja i nesuglasice. Tijekom ove faze važno je da u vašoj grupi:

- Odvajate vrijeme za susrete kada slušate jedni druge. Stvorite zajednički osjećaj svrhe.
- Bolje se upoznajte. Kako svatko od vas reagira pod stresom, što je svakom članu grupe važno, koliko ste stvarno sposobni dijeliti svoje misli i emocije?
- Dogovorite strukture i procese koji će vam pomoći da grupa dobro funkcionira.
- Dogovorite grupne sporazume. Osobito je važan dogovor o načinu donošenja odluka.
- Uočite da je pridavanje pažnje svemu ovome jednako važno, ako ne i važnije, od žurnog započinjanja aktivnosti.

Nemir

Nakon nekog vremena mogu se početi pojavljivati napetosti, pa čak i svađe, a osobe koje su preuzele odgovorne uloge mogu naići na neslaganje i manjak podrške. Može doći do sporova, napetosti i uzrujavanja, što je posebno nelagodno za osobe koje ne vole sukobe. Ova faza je ključna i ako vaša grupa može proći kroz nju, postat će jača i otpornija.

Zapravo ste došli do faze u kojoj među osobama u grupi ima dovoljno povjerenja, pa se članovi osjećaju slobodnima iskazivati neslaganja. Grupe se u ovoj fazi često razilaze, no to je ključna faza i trenutak kada vaša grupa otkriva kako funkcionirati. Pomoći će vam da prebrodite ovu fazu:

- Dobro slušanje
- Neutralni facilitator
- Parafraziranje: "ono što sam čuo/čula od tebe je..."
- Strpljenje
- Zajednička svrha

U ovoj fazi neki od članova mogu odlučiti napustiti grupu, i to je u redu. To se obično događa onda kad je najveća potreba za definiranjem procesa i struktura.

Normiranje

U ovoj se fazi jasno dogovarate o načinu kako ćete zajedno raditi. Definiraju se uloge, dogovaraju struktura i postupci za sastanke. Odnosi se produbljuju na razinu koja je bitno drugačija od odnosa u fazi formiranja. U ovoj fazi svi članovi grupe preuzimaju odgovornost i obavezu rada na ostvarivanju ciljeva grupe. Pri tome vam može pomoći:

- Iskazivanje poštovanja članovima koji odlaze: to što dogovorite možda neće odgovarati svima. Onima koji odluče izaći na neki prikladan način iskažite poštovanje i zahvalnost za sve što su dali grupi.
- Krenuli smo! Javlja se dojam da je grupa jedinstvena i da može dobro funkcionirati; osjećaj da sudjelujete u nečemu uzbudljivom.

Djelovanje

U ovoj fazi primjećujete da ste učinkoviti i da lako obavljate zadatke. To je dobar osjećaj! Vaša je grupa sposobna i motivirana ostvarivati svoje ciljeve, a uloge i zadaci za svaku osobu jasno su definirani. Komunikacija je dobra i članovi dobro surađuju.

Grupa djelotvorno zajednički donosi odluke, a članovi za svoje zadatke odgovaraju grupi.

Različiti stavovi i neslaganja smatraju se dijelom zdrave kulture suradnje u grupi. Redovito se slave postignuća i odvaja vrijeme za razgovore o tome kako grupa surađuje i što želi ostvariti u budućnosti.

Razlaz

Moguće je da projekti koje vaša grupa pokreće neće uspjeti, da će suradnici napustiti grupu, ili čak da će sama grupa prestati s radom zbog nekog razloga. Važno je primjereno obilježiti te završetke.

Ako jedna ili više osoba napuste grupu, obilježite tu prigodu: organizirajte zajednički obrok ili piće, podijelite darove, dajte im uspomenu.

Ako grupa prestaje s radom organizirajte događanje kojim ćete proslaviti sve što ste postigli. Odvojite vrijeme za razgovor o gubitku i žalosti koju možda osjećate, a i zahvalite si međusobno na svemu što je bilo lijepo u vašoj suradnji.

Možda će biti potrebno dogovoriti na koga ćete prenijeti imovinu i sredstva kojima grupa raspolaže.

Zaključno

U životnom ciklusu grupa rijetko se događa da razvoj grupe prati taj teoretski redoslijed. Faze se mogu događati istovremeno. Na primjer, normiranje može biti popraćeno s mnogo nemira!

Kad vam se pridružuju novi članovi to znači da ćete ponovo prolaziti kroz fazu formiranja da biste njih uključili, ali bez gubitka vrijednih doprinosa radu grupe prije toga.

Detaljniji opis ovih faza možete pročitati na: <https://transitionnetwork.org/resources/groups-development/infosheet/>

Zajednički obrok grupe Transition Berkeley.
Fotografija: Transition Berkeley.

Vaš prvi sastanak

Prvi sastanak je zaista važan. Tada određujete ton, kulturu i način na koji će vaša grupa surađivati. Cilj je da imate dobar početak, da se dogovorite što zajedno želite postići, da upoznate jedni druge, uspostavite način suradnje i da se sprijateljite. Neke grupe nastoje žurno preći na posao, no kasnije često nailaze na probleme, pa je dobro na početku malo usporiti. To će vam osigurati čvrste temelje za daljnji rad.

Prije sastanka trebate obaviti nekoliko stvari:

- Pozovite sudionike: razmislite o tome tko bi trebao biti prisutan i, koliko je moguće, nastojte da se raznolikost u vašem susjedstvu vidi među prisutnima na sastanku.
- Odaberite prostor: neko ugodno mjesto koje ne isključuje nikoga (bilo zbog pristupačnosti, vjerskih ili kulturnih razloga, ili zbog nedostupnosti za one koji ovise o javnom prijevozu).
- Odredite facilitatora: važno je uspostaviti naviku da netko facilitira. Ova se uloga može rotirati, a za prvi sastanak unaprijed odredite tko će preuzeti tu ulogu.

Jedan od bitnih elemenata uspješnih sastanaka je njihovo dobro otvaranje i zatvaranje. Evo nekoliko ideja za vaš prvi sastanak, kao i nekih prijedloga za dobro otvaranje i zatvaranje sastanaka.

Otvaranje: počnite s provjerom raspoloženja.

Sastanak započnite početnom rundom u kojoj svatko ima priliku izraziti se u par minuta, bez prekidanja. Svi bi se trebali ukratko predstaviti redom ukrug, te kratko reći kako se osjećaju i što se događa u njihovom životu. Također biste mogli zamoliti svakoga da na kraju kaže za što su trenutno zahvalni u svojem životu ili što vole u mjestu u kojem žive. Ovakav početak postavlja kulturu susreta među prijateljima koji se brinu jedni o drugima, a ne poslovnog sastanka s dnevnim redom koji treba odraditi. To je bitna razlika.

Korisno je odrediti tri "čuvara":

Čuvar vremena: brine se o protoku vremena tijekom sastanka, pazi da se vrijeme odvoji za sve predložene teme, te da se sastanak završi unutar najavljenog i dogovorenog vremena.

Čuvar zapisa: brine se da sastanak bude zabilježen, bilo u obliku zapisnika, mentalne mape (mind map) ili u bilo kojem drugom formatu koji grupa smatra korisnim.

Čuvar srca: obraća pažnju na energiju i dinamiku grupe, ukazuje kada je potrebna intervencija zbog niske razine energije u grupi, napetosti ili drugih problema koji mogu smetati glatkom funkcioniranju grupe.

Glavni dio sastanka:

Sam sastanak može imati razne sadržaje, na primjer:

- Upoznajte se međusobno, doznajte više o tome zašto je svatko došao na sastanak i kakva su njihova očekivanja od tranzicijske grupe.
- Razgovarajte o zajedničkom poimanju tranzicije.
- Odlučite na koje se područje djelovanja želite usmjeriti kao inicijativa.
- Saznajte kakve vještine posjeduju članovi grupe i s kojim su sve drugim grupama povezani.
- Istražite kako se svatko od prisutnih nosi sa stresom. Pogledajte aktivnost na: <https://transitionnetwork.org/resources/become-stress-busting-experts-inner-transition-activity/>
- Ako ste isplanirali neka događanja, uključite članove grupe u njihovo organiziranje - dobro je neke stvari raditi zajedno kako biste saznali kako funkcionirate kao ekipa.
- Aktivno razvijajte odnose u grupi, međusobno razumijevanje i načine suradnje.

Dajte si vremena da se upoznate. Odnosi koje izgradite ključni su kao podrška kada ćete imati teškoća, kada će biti neslaganja i kada vaše zajedničke aktivnosti možda neće ići baš dobro.

Radni list 'Kako uključiti unutarnju tranziciju u sastanke' sadrži nekoliko praktičnih vježbi koje mogu obogatiti vaše sastanke. Dostupan je ovdje:

<https://transitionnetwork.org/resources/inner-transition-activities-meetings/>

Zatvaranje: razmotrite kako je sastanak protekao

Dobro je stvoriti naviku da na kraju odvojite vrijeme za kratku zajedničku retrospektivu o tome kako je sastanak protekao, što je funkcioniralo, a što nije funkcioniralo. Što se može poboljšati sljedeći put? Bez toga ne možete znati osjeća li se netko isključeno, frustrirano ili zbunjeno. To je vrijeme i da zahvalite onima čiji je dobar rad omogućio uspješan tijek sastanka (vidi gore 'Faze životnog ciklusa grupe').

Možda će vam trebati:

Kava i čaj, keksi ili kolači, blok-ploča s velikim papirima i flomasteri, prijenosno računalo za bilješke, sat za praćenje vremena.

Zajednička vizija vašoj grupi može dati smjer, te poslužiti za komunikaciju o tome što radite i zašto. Također može inspirirati susjede i druge grupe u lokalnoj zajednici da se uključe i pomognu ostvariti tu viziju. I možda najvažnije, potiče ljude na osmišljavanje novih mogućih budućnosti, što može biti vrlo osnažujuće.

Jedan od najjednostavnijih alata za stvaranje zajedničke vizije je vođena vizualizacija: pozovite članove grupe da zatvore oči i zamisle kako šetaju ulicom 2030. godine i osvrću se oko sebe. Pitajte ih što vide ili čuju. Pozovite ih da zabilježe svoje dojmove kroz crtanje, slikanje ili pisanje priča, stihova ili možda malih oglasa iz budućeg lokalnog lista. U medijima uglavnom čitamo o sukobima, pa kreativne vježbe u kojima sudionici, na primjer, pišu novinske članke iz budućnosti mogu nekome biti dobar poticaj.

"Bila sam duboko uznemirena i tužna zbog stanja u prirodi i društvu. Uključivanje u tranzicijsku inicijativu za mene se pokazalo kao pomak iz očaja u zajedništvo, dobila sam mogućnost da radim što volim i to uz pomoć drugih. Promijenio se moj odnos prema problemima."
- Laurel Beck, Tranzicijska Pasadena, SAD.

Galerija zajednički stvorenih vizija budućnosti s konferencije organizacije Transition Network 2010. godine, Seale Hayne, Newton Abbot, Devon, Ujedinjeno Kraljevstvo. Fotografija: Mike Grenville.

Resursi organizacije Transition Network

Vodiče "Vizija budućnosti nakon tranzicije" i "Izrada vremenske crte" naći ćete ovdje: <https://transitionnetwork.org/do-transition/starting-transition/7-essential-ingredients/vision/>

Događanja u formatu Open Space Technology (OST) su odličan način za stvaranje vizija, a vodič za njihovo vođenje možete pronaći ovdje: <https://transitionnetwork.org/resources/run-open-space-events-guide/>

Koja je vaša vizija budućnosti?

Evo nekih ideja za početak...

Urbana poljoprivreda

U svijetu nakon tranzicije hrana će se uzgajati bliže kući, ekološki, u intenzivnim sustavima koji potiču bioraznolikost i svi ćemo imati vještine za to. To će promijeniti izgled naših gradova, a i kako se mi u njima osjećamo.

Slavlje

Za uspjeh je važno iskoristiti što je moguće više prilika za proslavu. Tranzicija bi trebala, kako je to Richard Heinberg rekao, "više nalikovati zabavi nego prosvjednoj povorci".

"Prehrambeni pojas"

Poljoprivredne površine koje okružuju naše gradove i sela ponovno će nas hraniti, stvarajući radna mjesta i povezujući nas s time tko, kako i gdje uzgaja našu hranu.

Produktivna stabla

Zašto u budućnosti saditi ukrasna, neplodna stabla, kad možemo saditi stabla koja daju voće ili orašaste plodove? Iznova osmislimo naše gradove kao šume hrane.

Energetski projekti u zajednici

Proizvodnja energije, kad god je to moguće, bit će u vlasništvu zajednice. To donosi mnoge koristi lokalnim gospodarstvima, stvara radna mjesta te decentralizira i moć i proizvodnju energije.

* Od izgaranja do ravnoteže:

<https://transitionnetwork.org/do-transition/training/trainings/burnout-balance-re-building-resilient-communities/>

Od izgaranja do ravnoteže*

Tranzicijske grupe uče kako zajedno stvarati novu kulturu temeljenu na brizi za ljude, koja prepoznaje zdravlje i dobrobit kao ključ za istinski korisno uključivanje u tranziciju. Neke grupe imaju mentorske programe u kojima profesionalni savjetnici i terapeuti podržavaju one koji su u samom središtu tranzicije, pa tako smanjuju rizik od izgaranja.

Participativna demokracija

Odluke se donose decentralizirano, uz uključivanje lokalnih zajednica te odozdo prema gore, pri čemu je uloga vlasti podržavanje onoga što zajednice odlučuju.

Bicikliranje

Brojne tranzicijske grupe promoviraju održivi prijevoz, uče popravljati bicikle, te podržavaju nove bicikliste u stjecanju samopouzdanja.

Lokalno gospodarstvo

Naša lokalna ekonomija služi mnogima, ne samo nekolicini: osnivamo nova društvena poduzeća i cijenimo lokalno.

Uključivanje

Pozivamo našu zajednicu da se uključi u tranziciju

Kroz rad na tisuće tranzicijskih inicijativa puno smo naučili o uključivanju šire zajednice u tranziciju. Naučili smo da se prije svega radi o uspostavljanju i razvijanju odnosa izvan kruga naših prijatelja i prirodnih saveznika – a to zahtijeva vrijeme i strpljenje. Umjesto da se pitamo kako uključiti ljude u tranziciju, trebamo se pitati: kako tranziciju učiniti relevantnom za svakoga u našoj zajednici? Trebamo pitati građane i poslušati koje su njihove potrebe, a posebno one koji su na marginama, kako ekonomski tako i socijalno.

Dobro osluškivanje potreba može stvarno pomoći u podizanju svijesti o tranziciji i razumijevanju problema kojima se tranzicija bavi. To potiče shvaćanje da građani stvarno mogu donijeti promjene u svoju zajednicu te inspirirati nove članove da se uključe.

Javni piknik tranzicijske inicijative Cardiff bio je sjajan način pozivanja javnosti da upozna projekt i uključi se. Fotografija: Cardiff Transition.

Uključenost zajednice apsolutno je ključna za uspjeh tranzicije u vašoj zajednici. Kako se sve više i više građana uključuje u inicijativu, pomoći ćete im da osmisle vlastite samoodržive projekte ili tematske grupe koje se usmjeravaju na određena područja aktivnosti, poput hrane, energije, komunikacije ili zdravlja.

"To je više od vrta, to je mjesto u susjedstvu gdje se možemo okupljati i razgovarati sa susjedima, s ljudima kraj kojih obično samo prolazimo. Tu su različiti ljudi u razgovoru, svih dobi, od djece do starijih. To je društveno okupljalište."

- Sébastien Mathieu, 1000 Bruxelles en Transition.

'Piknik održive žetve' tranzicijske inicijative Haslemere. Fotografija: Haslemere Transition.

Resursi organizacije Transition Network

Naše resurse za uključivanje zajednice, uključujući vježbu "Veliki popis" (vrlo jednostavan način za identifikaciju ljudi i grupa u vašoj zajednici koje vam mogu pomoći u provedbi tranzicije), naš vodič "Planiranje i organizacija događanja" (što će vam biti vrlo korisno), vodič "Kako privući i zadržati ljude uključene u tranziciju" i naš informativni list "Događanja i zabavne aktivnosti" možete preuzeti ovdje: <https://transitionnetwork.org/do-transition/starting-transition/7-essential-ingredients/community-involvement/>

Raznolikost

Nije lako postići da tranzicijske grupe budu što raznolikije i inkluzivnije, no izuzetno je važno to činiti.

Ovo su sastojci preuzeti iz našeg vodiča "Sedam sastojaka za pravednu, fer i inkluzivnu tranziciju":

Slušamo

Kada zaista slušamo, sposobni smo pronaći nešto oko čega se slažemo i početi od toga kakva su trenutna shvaćanja sugovornika. Pravo slušanje znači da smo spremni na mogućnost da će nas ono što čujemo promijeniti.

Zadovoljavamo svakodnevne potrebe

Za tranzicijske grupe koje rade s marginaliziranim zajednicama važno je pitanje kako netko uopće može razmišljati o stvaranju otpornosti na buduće utjecaje vrhunca nafte i klimatskih promjena ako njihove temeljne potrebe nisu sada zadovoljene. Koje su naše temeljne potrebe? Iako se naše želje i potrebe mogu razlikovati, svi na kraju imamo iste osnovne potrebe. Prema stručnjaku za razvoj Manfredu Max-Neefu, postoji devet osnovnih, temeljnih potreba: egzistencija, zaštita, bliskost, razumijevanje, sudjelovanje, razonoda, kreativnost, identitet, sloboda. Korisno ih je imati na umu prilikom planiranja tranzicijskih projekata.

Produbljujemo uključenosť

Postoji mnogo načina da uključivanje bude u središtu vaše tranzicijske grupe: neka vaši susreti budu u prostorima koji ne isključuju neke osobe, pozivajte na susrete na način koji je uključiv i neka prostorije budu fizički pristupačne svakome. Neke osobe pojedinačno mogu biti vrlo predane ideji raznolikosti i inkluziji, no njihove grupe svejedno mogu stvoriti kulturu koja se drugima čini isključivom. Kultura grupe često odražava kulturu koja je dominantna u društvu. Oni koji su isključeni često su osobe koje i inače imaju manje moći ili privilegija u širem društvu.

Gradimo mostove

Kako će tranzicija uspjeti u izgradnji otpornosti ako ne gradi prijateljstva i povjerenje preko svih prepreka i "ograda"? Razmislite o tome tko treba biti dio onoga što radite i posjetite ih - ne očekujte da oni dođu k vama. "Teško dostupni" su teško dostupni jedino ako ih ne pokušamo kontaktirati i otkrivati kako tranziciju učiniti relevantnom svakome.

Proslavljamo

Raznolikost otvara vrata slavljenju različitih načina na koje izražavamo ono što nam je zajedničko. Slavlje ljudima omogućuje da se udobno kreću izvan svoje zone udobnosti. Slavlje ljudima omogućuje da uživaju u životu i kreativnom izražavanju. Vodite računa da slavlje prožima sve što radite.

Ispitujemo rang i privilegije

Kako kaže psihoterapeut Arnold Mindell: "Svaka moć, dobra ili loša, ako nije prepoznata, može ugnjetavati i biti štetna". Moramo obraćati pažnju na naš odnos prema moći i privilegijama kako bismo zajedno stvarali svijet o kojem se brinemo jedni o drugima, koji je pravedan, jednakopravan i koji obogaćuje život - u solidarnosti s onima koje naša trenutna kultura najviše marginalizira.

Uvrštavamo raznolikosti

Ako želimo provesti istinski inkluzivnu i pravednu tranziciju, možda najvažniji sastojak koji trebamo uključiti je taj da u svemu što radimo vodimo računa o raznolikosti i društvenoj pravednosti. Naš vodič "Sedam sastojaka" ispod nudi mnogo savjeta o tome.

Naš vodič "Sedam sastojaka za pravednu, fer i inkluzivnu tranziciju" možete preuzeti ovdje:

<https://transitionnetwork.org/resources/7-ingredients-just-fair-inclusive-transition-inner-transition-guide/>

Lijevo: "Tour de Tooting" tranzicijske inicijative londonske četvrti Tooting počela je pitanjem: "Bila jednom davno u Tootingu velika vjetrenjača čija se krila dugo vremena nisu okretala. Skupina djece se okupila i zapitala - ako bi izašli na ulice i od svih zatražili da svojim zvižducima, pucketanjem prstima, palčevima gore, "daj pet" i osmjesima stvaraju energiju - jel bismo mogli opet pokrenuti ta krila?" Fotografija: Luke Harris.

Umrežavanje i partnerstva

Suradujemo s drugima

Suradnja je ključna za ostvarivanje tranzicije u vašoj zajednici. Vješto uspostavljanje partnerstava i suradnji omogućit će vam da dosegnete puno dalje i ostvarite puno više. Omogućit će vam da:

- Izbjegnete dupliciranje aktivnosti kojima se već drugi bave
- Upoznate nove ljude
- Stvorite nove prilike, ideje i rješenja
- Povećate razmjere svoga rada kako biste učinkovito odgovorili na ozbiljnost izazova s kojima se trenutno suočavamo
- Razvijete strateški usklađene pristupe za zajedničko stvaranje inovativnih, sveobuhvatnih, učinkovitih i dugotrajnih rješenja

Projekt ekosela Aardehuis u Nizozemskoj odličan je primjer tranzicijske inicijative koja je ostvarila simbiozu s projektom koji je u lokalnoj zajednici već bio u tijeku. Fotografija: Vereniging Aardehuis.

Jedna je mogućnost izgradnja mreže lokalnih grupa koje se međusobno podržavaju, a druga je suradnja s raznim grupama na zajedničkim projektima. Tranzicija je umijeće pronalaženja i izgradnje zajedničkog temelja, što se posebno ističe u ovom kontekstu.

"Imamo moć okupljanja. Netko dođe s dobrom idejom, recimo da želi pokrenuti posao taksiranja biciklima, a ujedno mladi koji su se školovali za biciklističke mehaničare znaju kako se brinuti o biciklima i žele pokrenuti posao. Organizirali smo zajedničko događanje, okupili 70 zainteresiranih i dobili cijeli niz novih partnera i saveznika. Formirana je radna grupa za pokretanje toga posla. Mislim da mi samo prenosimo taj pristup u svako područje u kojem postoji problem i ljudi koji žele nešto poduzeti u vezi s tim problemom. Okupimo grupu ljudi, pomognemo identificirati resurse i potaknemo ih."

- Chuck Collins: Jamaica Plain New Economy Transition, Boston, SAD.

5 načina suradnje u partnerstvima:

- 1. Dijelimo informacije:** dijelite informacije s vašom mrežom o drugim lokalnim događanjima i pozovite ih da čine to isto s vašim događanjima. Tako možete izbjeći zakazivanje događanja na isti dan, otvarate nove mogućnosti za suradnju te pokazujete da ne želite "preuzeti dominaciju".. [Razina angažmana: niska]
- 2. Postavljamo dobra pitanja:** odličan način za izgradnju podrške i odnosa, te pokazuje da ste otvoreni za mišljenja drugih. [Razina angažmana: niska]
- 3. Zajednički odlučujemo:** dogovorite učinkovite načine za maksimalno i smisleno uključivanje lokalnih dionika u donošenje odluka o ključnim projektima. [Razina angažmana: srednja]
- 4. Koristimo moć okupljanja:** pozovite svoje pristaše da ulože vrijeme, novac ili energiju u lokalne projekte. To možete učiniti na javnom događaju, npr. lokalnom poduzetničkom forumu. [Razina angažmana: srednja]
- 5. Zajednički provodimo projekte:** rad u partnerstvu može biti odličan, a može i stvoriti zanimljive izazove. U našem vodiču "Kako izgraditi partnerske odnose" naći ćete niz savjeta o tome. [Razina angažmana: visoka]

Resursi organizacije Transition Network

Naši vodiči za stvaranje mreža i partnerstava dostupni su ovdje:

<https://transitionnetwork.org/do-transition/starting-transition/7-essential-ingredients/networks-and-partnerships/> Također možete provesti našu aktivnost "Veliki popis". Radi se o jednostavnom načinu identifikacije osoba i grupa u vašoj zajednici koje mogu pomoći u tranziciji. Više informacija naći ćete ovdje: <https://transitionnetwork.org/resources/big-list-activity/>

Pletemo mrežu

Većina nas prirodno pripada raznim mrežama, bilo da se radi o našoj obitelji, prijateljima ili zajednici. Mreže osnažuju ljude, jer snaga zajednice ovisi o zdravlju zajednice u cjelini. Stoga što više surađujete i dajete jedni drugima, to više jačate i podržavate jedni druge. Izgradnja mreža je uspostavljanje međusobnih prijateljstava i podrške, kako za vaš projekt tako i za rad.

Mreže pomažu ostvarivanju tranzicije u vašoj zajednici podizanjem svijesti o onome što radite te stvaranjem odnosa uzajamne podrške koji mogu donijeti razna iznenađenja, kao što su:

- Može se pojaviti više mogućnosti prilikom razvijanja projekata
- Možda ćete otkriti da već imate odnos s potencijalnim partnerima
- Možete dobiti pomoć i podršku od svoje zajednice upravo kad vam je potrebna
- Stavljate u funkciju kolektivne talente i sposobnosti onih dijelova vaše zajednice kojih niste ni bili svjesni.

Izgradnja mreža temelji se na međusobnoj podršci

Snažne i učinkovite mreže razvijaju se kada se ljudi međusobno podržavaju i vjeruju jedni drugima, a ovo su neki od načina na koje to možete ostvariti:

- Organizirajte događanje na kojem će se prezentirati i zajednički koristiti lokalni resursi
- Podržavajte i promovirajte projekte i događanja drugih grupa na svojoj web stranici, mailing listama, društvenim medijima itd.
- Zamolite lokalnu grupu ili agenciju da vodi web stranicu na kojoj će biti popis svih lokalnih grupa i projekata koji rade na stvaranju svijeta podrške i boljeg življenja
- Zamolite lokalne grupe i istaknute osobe u zajednici koje cijenite da budu savjetnici vašoj tranzicijskoj grupi

S kime se umrežiti i kako isplesti vašu mrežu

Vježba "Veliki popis", o kojoj možete saznati više ovdje:

<https://transitionnetwork.org/resources/big-list-activity/>, odlična je za razmatranje svih mogućih grupa i osoba u vašoj zajednici koje bi mogle podržati vaš rad. Može vam pomoći da odlučite s kojim grupama i osobama bi umrežavanje i razvijanje partnerskih odnosa moglo biti korisno.

Umrežavanje se temelji na razvijanju odnosa, stoga je uvijek dobro osobno upoznavati ljude kad god je to moguće. Dobro je unaprijed malo istražiti grupu ili osobu koju ćete susresti, kako biste:

- Doznali nešto o grupi, na primjer kakvi su im ciljevi, kojim se temama ili potrebama bave te koliko dugo već djeluju
- Razmislili o tome što vam se sviđa u vezi s njihovom grupom
- Razmislili o tome kako ćete predstaviti sebe i svoju grupu

- Razmislite kako možete podržati njihovu grupu
- Razmislite o uzajamnoj dobrobiti od vašeg budućeg odnosa
- Pripremite neka dobra otvorena pitanja koja će vam pomoći da bolje razumijete kako bi tranzicija mogla biti relevantna za njih, te kakve potrebe i izazove imaju pred sobom

Sjetite se da je tranzicija kultura suradnje, a ne natjecanja, pa ako već postoje grupe u vašoj zajednici koje se bave aktivnostima sličnim tranziciji, razmotrite kako možete jedni druge podržavati kroz suradnju. Također je važno da drugi nemaju dojam da pokušavate preuzeti njihovu grupu. Kada komunicirate s drugima uvijek se usmjerite na suradnju, tražite njihovo mišljenje o onome što želite napraviti, ponudite im prilike da se uključe i slično.

Primjer mogućeg sadržaja prvog sastanka:

- Prije nego krenete pričati o tranziciji odajte priznanje prošlim postignućima, kontinuiranom radu grupe i, što je najvažnije, postavljajte pitanja koja će vam pomoći da bolje razumijete njihove potrebe i izazove te kako bi tranzicija mogla biti relevantna za njih
- Doznajte više o njihovoj misiji, ciljevima i programima
- Otkrijte kojim ciljnim skupinama u zajednici se obraćaju
- Podijelite informacije o nekim izazovima s kojima se tranzicija pokušava nositi, poput rastućih troškova energenata i utjecaja ekonomskih kretanja na zajednicu
- Pitajte ih kako bi tranzicijski pokret mogao podržati rad njihove organizacije u zajednici
- Zamolite ih za podršku i pitajte što bi oni željeli pružiti kako bi podržali tranziciju u zajednici (npr. pomoć u povezivanju s drugim grupama i njihovim voditeljima, prostorije za sastanke, kopiranje, događanja itd.).

Izgradnja dugoročnih odnosa

Obzirom da je tranzicija proces u cijeloj zajednici, vrlo je važno održavati umrežavanje, ostati u kontaktu s drugim grupama i podržavati jedni druge kad god je to moguće. Evo nekoliko načina kako to možete činiti:

- Pri planiranju događaja ili projekata uvijek razmislite o drugim grupama s kojima biste mogli surađivati, posebno onima koje uključuju marginalizirane članove vaše zajednice
- Podržite neki postojeći projekt, na primjer uključite se u radove u društvenom voćnjaku
- Promovirajte događanja i rad drugih grupa na vašim događanjima
- Pozovite druge grupe na svoja događanja
- Konzultirajte se s drugim grupama prilikom planiranja novih projekata

Tranzicija treba snažne mreže da bi bila zaista učinkovita na svim razinama društva. Stoga odvojite vrijeme za izgradnju tih odnosa, jer nikada ne znate do čega vas mogu dovesti.

Zahvaljujemo Tini Clarke na ovoj aktivnosti.

Praktični projekti

Inspiriramo druge svojim djelovanjem

Uspjeh tranzicijskog pokreta leži u stvaranju opipljivih promjena u svijetu. Za neke od nas to znači izlazak iz zone udobnosti i prelazak s ideja i sastanaka na konkretne akcije. Stvarna moć i snaga je u prelasku na djelovanje, u stvaranju konkretnih promjena nabolje u mjestu u kojem živite. Ne postoji popis projekata koje morate provoditi, oni trebaju proizaći iz vaše grupe, njenih interesa i strasti. Popis mogućih ideja za male praktične projekte koje možete provoditi kao tranzicijska inicijativa naći ćete ovdje:

<https://transitionnetwork.org/resources/small-practical-projects-initiating-group-infosheet/> S vremenom će ti projekti postajati sve ambiciozniji i

ostvarivati sve veći utjecaj.

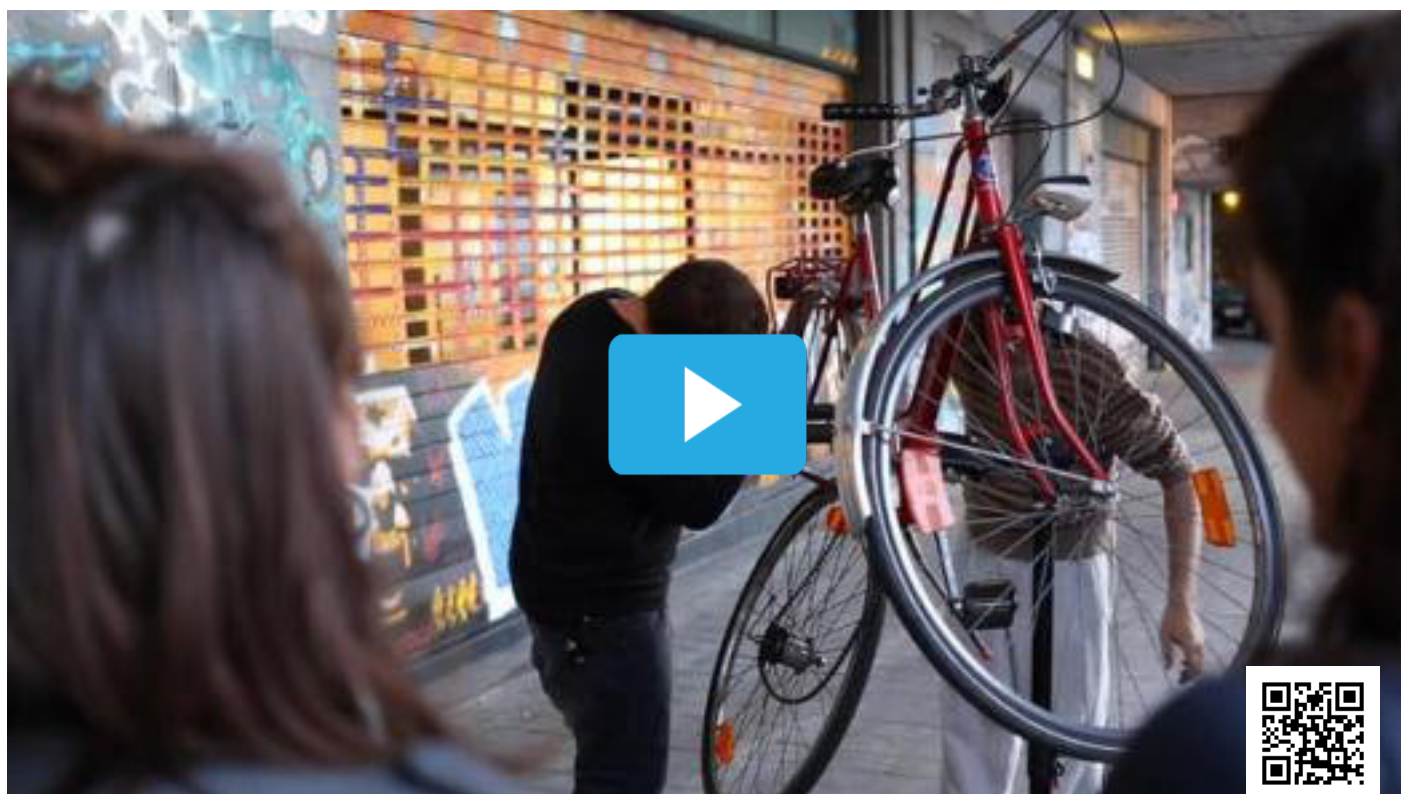
Članovi tranzicijske inicijative 1000bxl en Transition u Bruxellesu grade visoke gređice za svoj povrtnjak "Potager Alhambra" u središtu četvrti crvenih svjetiljki. Više o njihovom radu i drugim projektima možete vidjeti u videu desno. Fotografija: Jan Leerman.

"Nevjerojatno je. Već cijeli život, 37 godina, živim u Portalegreu i osjećam kako se moja zajednica i moj grad raspadaju, ljudi okreću leđa jedni drugima. Zajednički vrt koji smo stvorili govori mi da je zajedništvo moguće. Moguće je, samo se moramo ponovno probuditi jedni za druge."

- Sònia Tavares, Portalegre em Transição, Portugal.

Praktični projekti nude razne načine za uključivanje građana u tranziciju, a također su i važni, javno vidljivi primjeri tranzicije u akciji.

Oni u konačnici mogu dovesti do stvaranja novih poduzeća u vašoj zajednici, novih prihoda, novih radnih mjesta i prilika za obuku. Tranzicijski projekt čak može prerasti u vaš novi posao! Važni su i zbog toga što pokazuju da promjena ne samo da je moguća, nego da se i već događa.

<https://vimeo.com/143176993>

Resursi organizacije Transition Network

Naš vodič "Razvoj praktičnih projekata" prepun je uvida i dobrih ideja za uspješno organiziranje i provođenje vaših projekata, a možete ga preuzeti ovdje:

<https://transitionnetwork.org/resources/developing-practical-projects-guide/>

Organizacija događanja u formatu Open Space Technology (OST) može biti odličan način generiranja ideja i entuzijazma za vaše praktične projekte, vodič je dostupan ovdje:

<https://transitionnetwork.org/resources/run-open-space-events-guide/>

Ostvarujemo!

Možete pokrenuti pekaru, ili...

Crteži: Rob Hopkins

Fotografije na stranicama koje slijede:

Desno:

Sylvia Holmes, New Forest National Park Authority, Don Hall, Rob Hopkins, Coin en Transicion, Luke Harris , Annie Leymaire, Fiona Ward, Karolina Walicka, Transition Bro Gwaun, Paul Shepherd, Tish Rickard.

Stranica 34:

Michele Vander Syp, Julian Andrews/Eye R8 Productions Ltd, Cristiano Bottone, Maud Dan, Jonathan Goldberg, Rob Hopkins, Kazuhiro Hakamada, Karen Whitelaw, Chris Rowland, Leamington Spa Courier, Ann Carranza, Loughborough Echo.

Stranica 35:

Jonathan Goldberg, Alfredo Càliz, Transition Town Totnes, Jonathan Goldberg, Mike Thomas, Paul Mackay, Jonathan Goldberg, Jonathan Goldberg, Romania in Tranzitie, Transition Usk, Transition Network.

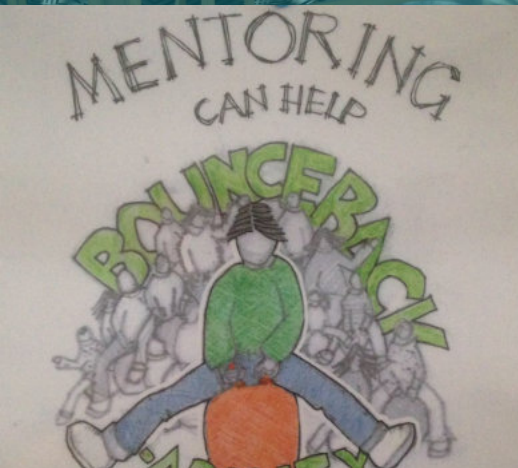
Pokrenimo "Popravi na kavi" (Repair Cafe)
Pasadena, SAD

Organizirajmo Forum za lokalnu prehranu
New Forest, Velika Britanija

Organizirajmo prikupljanje plodova
Sarasota, SAD

Mentoriranjem protiv izgaranja
Totnes, Velika Britanija

Napravimo eko tržnicu
Coin, Španjolska

Organizirajmo maškare
Tooting, London, Velika Britanija

Razmjena vještina
Totnes, Velika Britanija

Otvorimo zadružnu trgovinu
Slaitwaite, Velika Britanija

Uzgajajmo hmelj
Crystal Palace, London, Velika Britanija

Pripremajmo obroke od bačenih viškova hrane
Fishguard, Velika Britanija

Organizirajmo Open Space u zajednici
Fujino, Japan

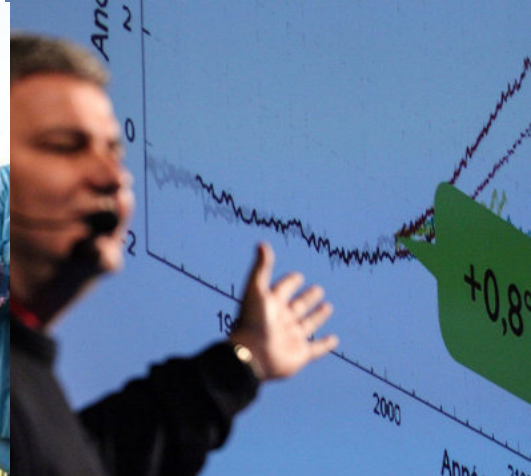
Radimo u školskom vrtu
Newent, Velika Britanija

Pokrenimo lokalnu valutu
Grez, Belgija

Zajedno pravimo vino
Kilburn, London, Velika Britanija

Održimo javno predavanje
Cristiano Bottone, Italija

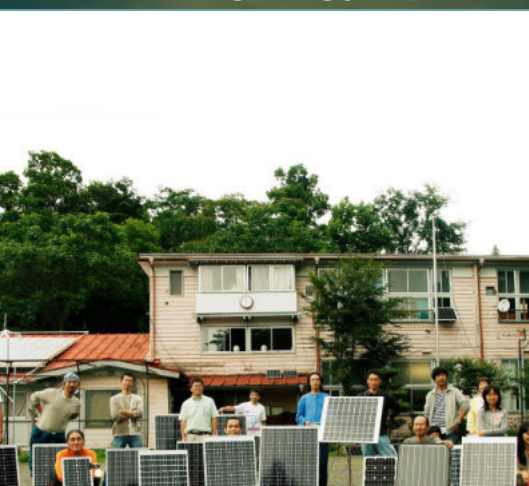
Organizirajmo javna događanja
Liege, Belgija

Održimo "Dan krumpira"
Stroud, Velika Britanija

Pokrenimo projekt zadrnog stanovanja
Ungersheim, Francuska

Pokrenimo energetska zadrugu u zajednici
Fujino, Japan

Provedimo program "Ulice u tranziciji"
Newcastle, Australija

Zajedno investirajmo u obnovljive izvore energije
Lewes, Velika Britanija

Sadimo stabla koja daju jestive plodove
Leamington, Velika Britanija

Pokrenimo banku sjemena
Healdsburg, SAD

Napravimo sok od jabuka
Loughborough, Velika Britanija

Učimo o prirodnoj gradnji
Transition Heathrow, Velika Britanija

Zajednički pčelarimo
Zarzalejo, Španjolska

Pokrenimo kino u zajednici
Totnes, Velika Britanija

Prerušimo se u papigu. Otkud to?
Crystal Palace, London, Velika Britanija

Odvajajmo vrijeme za retrospektive
Sveučilište St. Andrews, Škotska

Držimo radionice sprječavanja propuha
Brixton, London, Velika Britanija

Skupljajmo samoniklo jestivo bilje
Kensal, London, Velika Britanija

Skupljajmo viškove voća
Kensal to Kilburn, London,
Velika Britanija

Pokrenimo sajam razmjene
Bukurešt, Rumunjska

Pokrenimo biciklopopravljajonicu
Usk, Wales.

Organizirajmo trening za fizičku
Svugdje!

Više u knjižici "21 Stories of Transition" (na engleskom).

Dio smo pokreta

Povezujemo se s drugim sudionicima tranzicije

Tranzicija se događa u više od 50 zemalja diljem svijeta. To znači da kad pokrenete tranzicijsku inicijativu postajete dio te ogromne mreže učenja i akcije u kojoj sudionici dijele svoje uvide, naučene lekcije i mudrost. Iskoristite to! Povezivanje s tranzicijom širom svijeta može vam biti od koristi na više načina:

- Podijelite ono što ste naučili
- Doznajte postoji li u vašoj zemlji središte za tranziciju (Hub) i uspostavite kontakt s njima
- Uštedite na vremenu koristeći ono što su drugi već naučili i podijelili
- Međusobno se podržavajte
- Sklapajte nova prijateljstva
- Produbite svoje razumijevanje tranzicije
- Osjetite da niste sami. Mnoštvo malih aktivnosti zbraja se u nešto veliko.

Bilo da se radi o webinarima, web stranici TransitionNetwork.org, našim konferencijama, mrežama regionalnih grupa ili povezivanju putem društvenih medija, povezivanje sa širim pokretom prema našem iskustvu stvarno pomaže tranzicijskim grupama da postignu bolje rezultate. Možda nađete i regionalnu mrežu tranzicijskih grupa na vašem području, koje vam mogu dati podršku i savjete.

I nemojte misliti da trebate dijeliti samo vaše uspjehe. Dijeljenje svojih izazova, prepreka i razmišljanja o tome zašto nešto nije uspjelo jednako je korisno. Tu je pokret, iskoristite ga!

"Kada se okupimo, mi kao da hranimo jedni druge. Ozračje je "ja ti kažem... ti meni reci". Svi slušaju, a onda netko iznese još jednu ideju. To je poput kolektivnog poticaja, kolektivne inspiracije, kolektivnog znanja koje se udružuje u korist grupe. Može se osjetiti uzbuđenje."

- Emiliano Muñoz, Portillo en Transición, Španjolska.

"Tranzicija mi pruža znanje i kontakte koje trebam za neizvjesnu budućnost pred nama."

- Russ Carrington.

Resursi organizacije Transition Network

Naš vodič o tome kako najbolje iskoristiti tranzicijski pokret dostupan je ovdje: <https://transitionnetwork.org/resources/part-transition-movement-guide/>

Zašto je važno biti dio međunarodne tranzicijske mreže?

Pitali smo sudionike okupljanja tranzicijskih središta u Kopenhagenu (2014.):

"Zaista je nevjerojatno razgovarati s ljudima iz 20 zemalja, čuti njihova gledišta, njihovu iskrenost, sve me duboko dirnulo."

- Carolyn, SAD

"Stvari mogu postati prilično nejasne kad se cijeli dan bavite tranzicijom u grupnom procesu, može postati malo komplicirano, ne vidite uvijek jasno definiranu svrhu.

Razgovarati ovdje s ljudima koji se bave sličnim poslovima stvarno pomaže u stjecanju jasnoće i dobivanju samopouzdanje da idete u pravom smjeru."

- Lynn, Nizozemska

"Odlično je bilo zbog ogromne raznolikosti na ovom okupljanju, dijeljenja priča i prijateljstava, povezanosti, srca i duše, a također i uma za suočavanje s našom vlastitom stvarnošću kod kuće. Okruženje je bilo vrlo prijateljsko, stoga hvala na pozivu."

- Raúl, Meksiko

"Stekao sam mnogo novih prijatelja iz cijeloga svijeta i imao sam priliku istražiti kako se mogu bolje povezati s međunarodnim dijelom tranzicije. Bilo je obogaćujuće doživjeti kako se stvari pripremaju i organiziraju na ovoj razini. Bilo je i zabavno... to je insajderska informacija, bilo je stvarno zabavno i uživao sam u tome."

- Andrei, Rumunjska

"Postali smo kao obitelj, uključivši sve koji se nisu prije susretali s nama, pa se čak i oni koji po prvi puta predstavljaju nacionalnu mrežu osjećaju vrlo uključenima od samog početka. Ako možemo zadržati ovakav duh i ovakve susrete, onda će globalno tranzicija biti predivna."

- Gerd, Njemačka

"Ovdje se osjećamo kao da nismo sami. Osjećamo da je promjena moguća i da se već događa, stoga sam vrlo sretan."

- Juan, Španjolska

"Posljednjih nekoliko dana bili su vrlo kreativni i inspirativni. Mislim da sam dobila puno energije za ono što nas čeka u budućnosti."

- Ana, Španjolska

Svaka revolucija treba svoje transparente: uloga kreativnosti u tranziciji

Ulomak iz blog objave Roba Hopkinsa

Svaki pokret, svako okupljanje ljudi koji žele donijeti pozitivne promjene, treba svoje zastave, svoje ikone. Tranzicija nije iznimka. Kad se bavite tranzicijom u svojoj zajednici, uvijek prizovite kreativnost, dizajn i umjetnost. Jedan pokazatelj tranzicijskog pristupa "nek ide kamo želi" je i velika raznolikost logotipa koje grupe za sebe naprave.

Jedan od najvećih simbola tranzicijskog pokreta je novčanica brixtonske funte od 10 funti s likom Davida Bowiea. Primijetite kako ste već čuli za nju i vjerojatno je možete vizualizirati. Za slučaj da niste, ovdje je među ostalim novčanicama.

Ona je svijetla, jednostavna, šarena. Ponio sam je na mnoga mjesta. Ono što me često iznenadilo je da joj je njezina reputacija prethodila, tako da je samo to što sam je pokazivao tijekom predavanja barem 4 puta izazvalo pljesak. Nedavno sam posjetio Pariz i posjetio projekt koji provodi tranzicijska inicijativa Le Pre Saint Gervais, gdje nas je posjetio lokalni gradonačelnik Gérard Cosme.

Je li želio fotografiju s tom skupinom ljudi? Sa mnom? Ne baš. Ono što mu je bilo važno bila je fotografija s novčanicom od 10 brixtonskih funti, "ona s Davidom Bowiejem" (vidi sliku ispod).

Ona pokreće razgovore. Utjelovljuje osjećaj da budućnost tranzicije može biti zabavnija od alternativnih budućnosti koje se trenutno nude. Utjelovljuje mogućnosti. Očaravajuća je. Zašto bi itko prihvatio dosadni novac koji se trenutno nudi, kad bismo mogli imati svijetli, uzbudljivi novac na kojem je David Bowie? Ne, ozbiljno... zašto biste?

Ako se nećete zadovoljiti s tim, zašto biste se zadovoljili bilo čime drugim? Ona otvara mogućnost da stvarno odbijemo prihvatiti trošenje planeta, uništavanje pažnje, raspadanje zajednice i koncentraciju bogatstva. To su besmislice koje čine velik dio onoga što prihvaćamo u suvremenom društvu.

Moja poanta je da nam je u životu potrebno više onoga do čega nam je stalo. Osobno govoreći, više mi je stalo do novčanice od 21 funte iz Totnesa nego do novčanice od 20 britanskih funti. Ono čime se tranzicija bavi, bilo da se radi o urbanom vrtlarstvu, novim eko tržnicama ili grupama "Ulice u tranziciji", sve je to usmjereno na stvaranje onoga do čega nam je stalo.

Iznimna aktivnost pod nazivom "Tranzicija svugdje" koju su Lucy i ekipa organizirali na konferenciji organizacije Transition Network 2009. godine, kada je 350 ljudi izgradilo živuću, funkcionalnu ulicu s dućanima od špage i kartona, potaknula je u meni dublju brigu nego prije o takvoj ulici u mom gradu. I umjetnost i dizajn imaju važnu ulogu u tome.

Svaka revolucija treba svoje ikone, svoje simbole koji znače mnogo više nego što se na prvi pogled čini. Ali tu se ne radi samo o umjetnosti i dizajnu. Radi se o tome da one mogu biti ulaznica za nešto drugo. Uvijek sam volio citat Jeana Dubuffeta:

"Umjetnost se ne prostire na postelji koja joj je postavljena, ona pobjegne čim se izgovori njezino ime, voli biti inkognito. Njezini najbolji trenuci su kada zaboravi kako se zove."

Za mene, trenuci kada me tranzicija najviše dira i nadahnjuje su trenuci kada "zaboravi kako se zove", kada donosi neočekivane i očaravajuće ideje. Novčanica od 10 funti s likom Davida Bowieja je savršen primjer toga. Isto tako i "trgovina u kojoj nema ničega na prodaju, ali mnogo toga se nudi".

Također i projekt sadnje voćki koji je istovremeno umjetnički projekt s usmenom predajom, obilascima, poezijom, kartama s lokacijama i pričanjem priča. Prožmite svoju tranzicijsku inicijativu kreativnošću, dajte joj da bude lijepa, izazovna, inkluzivna. I dijelite priče o tome što radite sa širim pokretom.

Transition Kensal to Kilburn u Londonu bere lokalno voće, a zatim organizira radionice ukuhavanja i konzerviranja, ukrašavajući konačni proizvod ovim prekrasnim naljepnicama. Fotografija: Jonathan Goldberg.

Resursi organizacije Transition Network

Naš vodič "Organiziranje godišnjeg slavlja" preuzmite ovdje: <https://transitionnetwork.org/resources/putting-annual-celebration-guide/>
Također je korisno razumjeti ciklus akcijskog učenja, vodič je ovdje: <http://transitionnetwork.org/resources/action-reflection-cycle-inner-transition-guide/>

Retrospektive i slavlja

Prepoznamo da donosimo promjene na bolje

Retrospektive na temu kako vaša grupa napreduje i slavljenje postignutog ključni su elementi tranzicije. Važno je odvajati vrijeme za procjenu onoga što ste postigli i provjeravati koliko dobro funkcionirate kao grupa. Pravovremeni razgovori o problemima i njihovo što brže rješavanje pomoći će vam da izbjegnute izgaranje i reagirate na sukobe na zdrav način. Ako si date vremena da razumijete utjecaj vaših aktivnosti na svijet, znat ćete približavate li se viziji koju ste razvili za svoju zajednicu. Sjetite se, zahvalnost je dobra početna točka!

Povremeno se zaustavite i proslavite ono što ste postigli. U protivnom biste mogli zaboraviti sve sjajne rezultate koje ste ostvarili, a to je ujedno i dobar izgovor za okupljanje i tulum.

"Hrana je zaista, zaista važna. Dat ću svoj primjer: pečem kekse za sastanke vijeća koje vodim. I jako je zanimljivo kako je to otopilo sve formalnosti, samo to što sastanak počinjem čajem, kavom i keksima prema receptu moja mame. Sve postane ljudskije i prihvatljivije, a upravo to tranzicijske grupe stalno rade."

- Peter Macfadyen, bivši gradonačelnik Fromea, osnivač tranzicijske inicijative Transition Frome

Nevjerojatna prigodna "Torta za dobar početak" tranzicijske inicijative u Brixtonu.
Fotografija: Amelia Gregory.

1. Pozivnica: Neka vaša pozivnica bude jasna, neka pozvani znaju da se radi o zabavi, što će se događati i što se slavi. Pozovite ih osobno. Ipak je to proslava!

2. Hrana i piće: To je proslava, a za proslave je potrebna okrijepa. Napravite gozbu. Slavite domaću, lokalnu hranu.

3. Pokažite što se slavi: Prikažite nekako što ste učinili i postigli, što se to slavi. Napravite vremensku crtu, izložbu fotografija, film o vašoj dosadašnjoj priči. Slavite sitnice jednako kao i velika postignuća.

4. Okrenite se budućnosti: Ova proslava nije kraj svega, samo trenutak predaha. Kamo bi grupa mogla dalje? Smislite kako na zabavan i zanimljiv način zabilježiti ideje i prijedloge o tome što dalje.

8. Ovjekovječite to!: Neka s vama bude fotograf, snimatelj videa ili netko tko na neki drugi način dokumentira događanje. Kasnije će vam biti drago da ste to učinili. Okupljanje svih tih ljudi na jednom mjestu neće se nikada ponoviti na isti način.

9. Bez prezentacija!: Slobodno pozovite nekoga da održi kraći govor, ali neka bude vedar i pozitivan. Pričajte priče i viceve. Održavajte energiju. Ipak je to proslava, zar ne?

Kako organizirati dobru proslavu

Lekcije s tranzicijskog tulumara "Sedam godina vjernosti" tranzicijske inicijative Lewesa

5. Neka bude raznoliko: Na proslavi tranzicijske inicijative Lewes pjevao je zbor, bilo je nekoliko predavanja, poezije, tombola, još pjevanja, gajdi, plesa, mogućnosti interakcije s projektima tranzicijske inicijative Lewes, govora o kampanji da zajednica preuzme zemljište na kojem smo bili, hrane i pića. Neka bude raznovrsnih aktivnosti.

6. Ples: Dobroj proslavi stvarno treba dobar ples. Savršen način za završetak dobre proslave.

7. Kontekst: Pozovite druge lokalne organizacije s kojima ste surađivali da postavite svoje štandove, što god žele. Proslavite mrežu kontakata i odnosa koje ste ostvarili, te ukupan rezultat onoga što ste zajedno postigli.

10. Krična masa: Za stvarno dobru proslavu nužan je dobar odaziv. Potrudite se okupiti masu pravih ljudi.

3

Detaljno: kako započeti tranziciju

Svrha ovog vodiča za dobar početak je da vam pomogne u pokretanju tranzicijske inicijative i uputi vas na dodatne izvore informacija koji vam mogu pomoći da to uspješno napravite. Više o tome u nastavku, no sada imamo jednu važnu napomenu.

Radeći na tranziciji naučili smo da je bitno razlikovati vrstu grupe koju ćete sada osnovati - ili pokretačku grupu, ili užu grupu - od grupe u koju će se vaša tranzicijska inicijativa s vremenom razviti.

Naša obuka "Dobar početak za održivo susjedstvo" (Transition Launch) daje dobre temelje za pokretanje tranzicije. Više o tome ovdje: <https://transitionnetwork.org/de-transition/training/trainings/transition-launch-training/>

Pokretačka grupa

Pokretanje tranzicije u zajednici zahtijeva grupu čiji članovi mogu tome posvetiti vrijeme i energiju, te imaju razne vještine i iskustva. Takva grupa se ne okuplja sama od sebe! Ta će grupa provesti prvu fazu procesa tranzicije, a nazivamo je pokretačka grupa. Bilo bi idealno da svi koji su uključeni u proces pročitaju ovaj vodič, a zatim se sastanu kako bi zajedno osmislili plan kako započeti s tranzicijom.

Uža grupa

Uža grupa formira se nešto kasnije, na temelju onoga što je pokretačka grupa napravila. Članovi mogu biti isti, djelomično isti ili potpuno nove osobe. Uža grupa obično potiče i povezuje razne projekte koje smatramo tranzicijom. No nastavlja raditi na onome što je postavila pokretačka grupa. Više o tome u sljedećem odjeljku.

Slika iznad: sastanak uže grupe. Fotografija: Jonathan Goldberg.

Pokretačke grupe

Ključni elementi o kojima je dobro voditi računa

Ljudi.

U ovome ne možemo uspjeti sami. Sigurno je da puno toga možemo sami: smanjiti vlastitu potrošnju energije, jesti sezonsku hranu i tako dalje, i sve je to stvarno važno. Ali za provedbu tranzicije treba nas biti više. Možda već poznajete neke osobe koje bi se mogle uključiti. Mogu to biti prijatelji, kolege s posla ili s fakulteta. Mogu biti članovi neke druge grupe kojoj već pripadate. Ako ih još ne poznajete, evo nekoliko prijedloga kako pronaći suradnike:

- Kontaktirajte prijatelje, ljude sličnih uvjerenja ili grupe koje već rade slične stvari
- Oglašavajte putem svojih mreža i društvenih medija
- Organizirajte prikazivanje nekog filma, javno predavanje ili drugo događanje i pozovite zainteresirane da se pridruže. Više o tome ovdje: <https://transitionnetwork.org/do-transition/starting-transition/7-essential-ingredients/community-involvement/>
- Pričajte o tranziciji na lokalnom radiju
- Pridružite se grupama sa sličnim ciljevima i počnite stvarati veze.

Jednom nas je kontaktirala žena iz Australije koja se žalila da nitko drugi u njenom gradu neće biti zainteresiran za tranziciju, da je jedina osoba kojoj je stalo do nečeg takvog.

Pitanja koja nam često postavljaju:

Kako možemo organizirati događanja koja su privlačna i relevantna za našu zajednicu?

Netko ima interesa za šira globalna pitanja poput klimatskih promjena ili opskrbe energijom. Puno više ljudi zanimaju lokalna pitanja - zdravlje i dobrobit, osjećaj povezanosti sa susjedstvom, cijene stanova ili nezaposlenost. Za povezivanje tranzicijskih tema s lokalnim potrebama i problemima potrebne su vještine. Kako možete slaviti lokalnu povijest uz priče starijih ljudi? Ili organizirati proslave domaće, lokalne hrane, zdrave aktivnosti na otvorenom, projekte koji povezuju susjede i omogućuju ljudima da se osjećaju sigurno u vlastitim domovima i ulicama?

"Jeste li sigurni?" upitali smo je.

Mjesec dana kasnije zvala nas je ponovno, a malodušnost je ustupila mjesto ushićenosti. Objavila je oglas u lokalnom listu i dobila više od 120 odgovora, i tako je nastala njezina tranzicijska grupa.

Čarobni broj? 1? 12? Ili negdje između?

Kao što smo već spomenuli, ako ste u vašoj grupi sami definitivno je premalena. Kolika je, dakle, prevelika grupa, a kolika je premala? Iz našeg iskustva, idealna veličina grupe je između 5 i 8 osoba, dok je 12 vjerojatno previše. Iako može zvučati očito, važno je da su te osobe zainteresirane za tranziciju i to toliko da, možda, pročitaju ovaj vodič za dobar početak ili neku drugu literaturu o tranziciji. Još bolje ako prođu tečaj "Dobar početak za održivo susjedstvo" ili možda posjete neku već postojeću tranzicijsku inicijativu.

Tko?

Za uspješno započinjanje tranzicije trebamo različite ljude. Evo popisa vještina ili osobina koje smatramo korisnima. Ako ste mala grupa koja traži nove članove, dobro je proći kroz taj popis i ustanoviti koje vještine već imate. Zatim provjerite možete li dodati nešto od onoga što nedostaje - bilo pozivanjem drugih ljudi ili obrazovanjem onih koji su već tu. Nemojte dopustiti da vas ovaj popis obeshrabri, jer ljudi mogu razviti potrebne vještine, a uvijek možete tražiti pomoć za nešto za što se pojavi potreba.

- Vještine organiziranja: upravljanje projektima, uspješno vođenje grupe, koordiniranje aktivnosti različitih članova, rad s volonterima.

Na Dan planeta Zemlja 2015. Tranzicijska inicijativa Granja Viana u Brazilu provela je dan s djecom iz lokalne škole OCA. Učili su o klimatskim promjenama, skupljali otpad oko škole, a na kraju održali šetnju s lampionima. Fotografija: Isabela Maria Gomez de Menezes.

- Vještine za rad s ljudima: kako biti prijateljski nastrojeni i gostoljubivi, raditi s različitim gledištima, kulturama i svjetonazorima, znati se dobro snaći s nesuglasicama i sukobima
- Vještine vođenja učinkovitih i ugodnih sastanaka: organizacija i vođenje sastanaka te razvijanje načina rada grupe
- Osmišljavanje i vođenje uspješnih događanja: javno nastupanje, rezervacija prostora, prikazivanje DVD-ova, vođenje Open Space Technology (OST) događaja, facilitiranje dogovora
- Iskustvo u umrežavanju: s postojećim organizacijama i pojedincima
- Vještine u promociji: kontaktiranje medija, dizajniranje plakata i letaka, pisanje blogova i korištenje društvenih medija
- Upravljanje informacijama: mailing liste, bilteni, popisi telefonskih brojeva
- Dizajniranje i održavanje web stranica
- Poznavanje raznih grupa u lokalnoj zajednici i povezivanje s njima
- Poznavanje lokalne povijesti i lokalnih izazova

Osim okupljanja osoba s pravim vještinama, korisno je pronaći ljude koji su:

- U stanju odvojiti neko vrijeme: i u redu je da budemo konkretni u vezi s tim (pola dana tjedno? jedan dan mjesečno?)
- Zabavni: znaju kako ovakav rad učiniti ugodnim
- Pouzdani: naprave ono što kažu da će napraviti
- Istih gledišta: imaju slično razumijevanje razloga zbog kojih je potrebna tranzicija i što ona jest
- Pažljivi i brinu o drugima: realno sagledavaju što skupina volontera može postići i vode računa o dobrobiti svih
- Uključivi: vješto uključuju druge kako bi se izbjeglo dominiranje jedne ili dviju osoba u grupi i njenim odlukama - svjesni su pitanja moći, privilegija i hijerarhije te kako to utječe na naše grupe i društvo.

Vjerojatno nećete od početka imati sve ove vještine u grupi, ali možete aktivno tražiti nove ljude koji ih mogu u grupu donijeti. Također, imajte na umu da je na raspolaganju podrška putem obuke, ovog vodiča i naših sedam osnovnih sastojaka.

Organiziranje sjajnih događanja

Tranzicijska inicijativa Liège velikim javnim događajem pokrenula je svoj projekt Ceinture Aliment-terre Liégeoise. Fotografija: Liège en Transition.

Uključivanje šire zajednice zahtijeva organiziranje događaja koji su inspirativni, poticajni i koji pružaju što više prilika za interakciju.

Tranzicijske grupe su vrlo rano shvatile da prikazivanje mračnih filmova nije vrlo učinkovit način za inspiriranje i motiviranje ljudi da se uključe. Možemo bolje od toga. Tranzicijske grupe širom svijeta organizirale su brojne događaje, stoga evo nekoliko njihovih savjeta kako ih organizirati da budu izvrsni.

Maksimiziranje prilika za susrete i međusobno upoznavanje vrlo je važno. Na početku svakog događaja pozovite sudionike da se okrenu svom susjedu, kažu svoje ime, odakle dolaze i zašto su ovdje. Slušajte energiju u tom žamoru! Čuli smo i za nekoliko ljubavnih veza koje su počele ovakvim upoznavanjem, pa čak i za jedno dijete!

Ako prikazujete film ili držite predavanje, dajte prisutnima priliku da nakon toga razgovaraju u malim grupama - najviše 3 ili 4 osobe - možda prije nego što ih pozovete da postavljaju pitanja. Naše savjete za organiziranje dobrih događaja naći ćete ovdje: <https://transitionnetwork.org/resources/planning-putting-events-guide/>

Posložite jasne korake za uključivanje zainteresiranih, na primjer:

- Uvijek zabilježite e-mail adrese ili kontakt podatke na događajima - i pitajte ljude jesu li voljni pomoći
- Odredite osobu koja će razgovarati s ljudima koji bi mogli biti zainteresirani za intenzivnije uključivanje, "osobu za dobrodošlicu" ili "koordinatora volontera"
- Obratite pozornost na osobe koje su možda malo sramežljive ili im nedostaje samopouzdanja i zamolite ih da pomognu s određenim zadacima ili događajima
- Pronađite načina da vam zainteresirani pomognu bez dolaska na sve sastanke - napravite popis osoba koje su voljne pomoći s događajima ili projektima
- Napravite i objavite popis "tražimo pomoć" ili ga podijelite u svojim biltenima ili novostima.

Postoji nekoliko stvari koje trebate odlučiti prilično rano.

Tranzicija inicijativa, a gdje to?

Važno je odrediti dobre razmjere tranzicijske inicijative. Gradovi s nekoliko tisuća do nekoliko desetaka tisuća stanovnika čini se da dobro funkcioniraju s jednom tranzicijskom inicijativom. Unutar većeg grada obično je dobro formirati inicijative po kvartovima ili za susjedstva, iako su ponegdje obuhvaćali cijeli grad od nekoliko stotina tisuća stanovnika. Na ruralnim područjima inicijativa može obuhvatiti jedno ili više sela.

Vaša odluka će se temeljiti na onome što je izvedivo i gdje mislite da možete imati utjecaja. Dobro je uzeti u obzir prepoznatljiv identitet mjesta u kojem živite - je li to susjedstvo, grad, kvart? Općenito preporučujemo da krenete manjim koracima i dopustite da stvari rastu - i inspirirajte svoje susjede!

Umjetnički projekt u zajednici tranzicijske inicijative u Brasilandiji, faveli u São Paulu, Brazil. Fotografija: Boa Mistura.

Pitanja koja nam često postavljaju:

Živim na selu. Ovdje sigurno ne mogu provoditi tranziciju?

Kada su članovi razasuti, često se više sela udružuje kako bi stvorili tranzicijsku inicijativu. Ako u blizini postoji grad s tranzicijskom inicijativom možda ćete se moći pridružiti nekoj od njihovih grupa ili sastancima.

Suradujemo s drugima

Kao što ne možemo tranziciju provesti sami, vaša tranzicijska inicijativa teško će postići ono što želi bez suradnje s drugim grupama.

Na primjer, u ranim danima tranzicijske inicijative u Totnesu uloženo je puno energije u umrežavanje s drugim grupama, suorganiziranje događanja i slično. Naš vodič "Kako stvoriti partnerstva" dostupan je ovdje: <https://transitionnetwork.org/resources/create-partnerships-guide/>

Počnemo umrežavanje

Ovo je dobar trenutak da se registrirate kao inicijativa na karti tranzicijskih grupa, postupak je jednostavan. Dobro je osobno se prijaviti za primanje newslettera Transition Network-a kako biste bili informirani o novostima i razvoju. Također možete saznati koje druge inicijative postoje u blizini i uspostaviti kontakt s njima ili s regionalnom mrežom ako postoji. Više na: <https://transitionnetwork.org>

Publika na tranzicijskom događaju u Luksemburgu se upoznaje. Fotografija: Carole Reckinger.

U pogonu!

Projekt "Unthinkable Drinkable" za urbanu proizvodnju vina tranzicijske inicijative Kensal to Kilburn proslavlja prvo kušanje konačnog proizvoda. Fotografija: Jonathan Goldberg.

Čestitamo! Vaša tranzicijska grupa je sada u pogonu. Dobar je to osjećaj, zar ne? Do sada ste vjerojatno uspostavili veze s organizacijama, grupama i pojedincima koji vas uglavnom podržavaju, naučili ste kako zajednički organizirati događaje i jedni drugima promovirati aktivnosti, te razvijate pokretačku grupu kako biste postali učinkoviti u zajedničkom radu.

Možda ste također odvojili vrijeme za neku zajedničku obuku ili radionicu - učite o učinkovitim sastancima, istražujete "Work that Reconnects" (rad Joanne Macy), sudjelujete u tečaju "Dobar početak za održivo susjedstvo". Kako angažirate sve više građana napravili ste kontakt-listu, možda postavili web stranicu ili grupu na Facebooku, informirate javnost o svojim događanjima i još puno toga.

U ovoj fazi često se javljaju neka pitanja. Pogledajte često postavljana pitanja (FAQ) ovdje: <http://transitionnetwork.org/do-transition/starting-transition/how-to-start/> za odgovore na pitanja poput:

- **Treba li grupa biti otvorena ili zatvorena?**
- **Kada bismo trebali tražiti financiranje?**
- **Kako bismo se trebali strukturirati?**

U sastojku "Zdrave grupe" ovdje:

<https://transitionnetwork.org/do-transition/starting-transition/7-essential-ingredients/healthy-groups/> pronaći ćete informacije o vođenju učinkovitih sastanaka, razvoju grupe, uključivanju i zadržavanju suradnika u vašoj tranzicijskoj inicijativi te donošenju odluka, ali postoje i neke druge stvari o kojima treba razmisliti u okviru pokretačke grupe:

- Sastanci pokretačke grupe mogu biti opušteniji od velikih javnih sastanaka, ali ipak ih trebate ozbiljno shvatiti i pobrinuti se da odluke o aktivnostima budu donesene, te da se dogovorite tko će ih provesti.
- Vrlo je važno da kao grupa odlučite kako ćete donositi odluke, jer ćete ih donositi puno.
- Pazite da se kao pokretačka grupa dobro zabavljate, slavite uspjehe, cijenite doprinos svake osobe, da i zajedno radite i družite se! To bi moglo biti najvažnije od svega.

Održavanje grupe i uključivanje novih članova

Radni dan u tranzicijskoj inicijativi Brixton.
Fotografija: Jonathan Goldberg.

Kada zaključite da imate dobru grupu, možda ćete je htjeti zatvoriti za nove članove kako biste mogli početi zajedno raditi. To je u redu - trebate se dogovoriti o tome kako članovi napuštaju grupu i kako se novi pridružuju.

Na vašim događanjima moglo bi biti zainteresiranih za sudjelovanje - pronađite načina da ih uključite a da pokretačka grupa ne postane prevelika ili da se stalno pridružuju novi članovi. Neke inicijative imaju radne grupe koje se bave organizacijom događanja, razvojem partnerstava, pokretanjem projekata ili istraživanjem određene teme poput hrane. Događaji u formatu Open Space Technology (OST) mogu pomoći u samoorganiziranju za projekte, pogledajte naš vodič ovdje: <https://transitionnetwork.org/resources/run-open-space-events-guide/>

Obzirom da je inkluzija u tranziciji važna, neke grupe smatraju da moraju prihvatiti svakoga. Međutim neke osobe nemaju vještine ili osobine kojima bi mogle dati pozitivan

doprinos grupi koja koordinira svoje aktivnosti i u redu je pomoći im da pronađu svoje mjesto u nekom drugom dijelu inicijative.

Kada se novi članovi pridružuju vašoj grupu, dobro je razmisliti o tome što moraju znati kako bi se potpuno uključili, a i što vi trebate znati o njima! Hoćete li prihvatiti bilo koga u svoju grupu? Postoje li kriteriji za pridruživanje (Mogućnost izdvajanja dovoljno vremena? Slaganje s misijom grupe? Potpisivanje kodeksa ponašanja?).

Možete u grupi odrediti osobu čija je uloga obaviti razgovor s novim članovima prije dolaska na sastanak kako bi im dali predodžbu o očekivanjima i trenutnom stanju grupe.

Ta osoba može:

- Tražiti od svih da se predstavite i kažu koja im je uloga u grupi kada novi članovi dođu na sastanke
- Zamoliti nove članove da ukratko objasne zašto se žele angažirati oko tranzicije i što mogu donijeti grupi
- Na početku sastanka objasniti kako se donose odluke i o čemu se raspravlja

Detaljniji vodič o uključivanju novih članova naći ćete ovdje:

<https://transitionnetwork.org/resources/get-keep-people-involved-transition-guide/>

Formiranje radnih grupa za različita područja interesa vrlo je korisna strategija.
Fotografija: Mike Grenville.

Dan krumpira" u lokalnom trgovačkom centru tranzicijske inicijative Stroud.
Fotografija: Jonathan Goldberg.

Tranzicija može biti kaotična, no ne brinite!

Nemojte se brinuti ako se rad na tranziciji u vašoj zajednici čini kaotičnim, jer svaki novi projekt prilikom pokretanja mora pronaći vlastiti put. Osnovni elementi su tu da vam pomognu, ali nemojte dozvoliti da vas ograničavaju ili sprječavaju da nešto radite. Iznad svega se zabavite, uživajte u izazovima i gradite budućnost kakvu želite za svoju zajednicu.

Evo popisa za provjeru je li sve na mjestu u vašoj pokretačkoj grupi.

- Razumijemo ulogu pokretačke grupe
- Znamo koje sve vještine imamo u grupi i što nam nedostaje
- Razumijemo što je tranzicija
- Odlučili smo koje geografsko područje želimo pokriti
- Razmotrili smo kako će se tranzicija uklopiti u naše okruženje
- Registrirali smo se na web stranici tranzicijskih grupa ili se javili relevantnom tranzicijskom središtu
- Kontaktirali smo obližnje tranzicijske grupe
- Razumijemo kako voditi učinkovite sastanke
- Odlučili smo kako donosimo odluke u našoj grupi
- Razmislili smo o tome kako uključujemo nove članove
- Provjerili smo dostupnu podršku na web stranici organizacije Transition Network
- Razumijemo potrebu za aktivnim nastojanjem da se stvori ravnoteža između zadatka, procesa i odnosa?

Resursi organizacije Transition Network

Ovdje možete pronaći niz informacija koje će vam pomoći u postizanju gore navedenog: <https://transitionnetwork.org/do-transition/starting-transition/7-essential-ingredients/>

4

Detaljno: konsolidiranje

Pokretačku grupu pretvaramo u
razvijenu tranzicijsku
inicijativu

Kad ste prošli kroz sve osnovne elemente, početna faza je završena. Jako dobro! Imate pokretačku grupu! Zvuči kao prilika za slavlje. Sada možda imate radne grupe za određene teme i projekte, ili samo pokretačku grupu. I jedno i drugo je u redu.

Slijedi prijelaz na iduću fazu procesa tranzicije u kojoj je cilj:

- Formirati užu grupu inicijative
- Osnovati tematske radne grupe za pojedina područja tranzicije poput hrane, energije itd.
- Razviti organizacijsku strukturu koja će omogućiti ambicioznije projekte s većim učinkom.

Konsolidiranje

U prelasku prema užoj grupi, vaš se fokus mijenja:

- S polaganja temelja za vašu grupu prelazite na ambiciozne projekte kojima je cilj imati snažan učinak
- Iz grupe koja postavlja temelje postajete grupa koja će izgraditi veliku i predivnu zgradu na tim temeljima
- S odluka koje donosi grupa ljudi okupljena zato što žele da tranzicijska grupa postoji i uspije, na odluke koje donosi grupa koja želi da određeni niz projekata postoje i uspiju.

Svi oni sjajni projekti koje povezujemo s tranzicijom: lokalne valute, namjerne zajednice, energetske zadruge, inicijative za urbanu poljoprivredu, svi oni trebaju temeljne strukture i procese koje stvara pokretačka grupa, ali također trebaju užu grupu u kojoj odluke donose oni koji vode projekte na terenu.

Znat ćete da vaša uža grupa dobro funkcionira kada:

- Uključuje u donošenje odluka one na koje te odluke utječu
- Stvara mehanizme koji potiču odgovornost i transparentnost o aktivnostima kako unutar grupe, tako i prema onima izvan grupe kojima ona služi
- Balansira transparentnost s dovoljno privatnosti kako bi se ljudi pri raspravama i drugim procesima u grupi osjećali sigurno
- Održava kontinuitet, uz otvorenost za nove ideje, ljude i načine rada
- Stvara nove ideje i pomaže u pokretanju novih projekata i novih društvenih poduzeća (na kojima neće nužno raditi sama grupa, nego drugi).

Dakle, na što trebate obratiti pažnju kako biste osigurali da sve bude na svom mjestu vašoj užoj grupi?

Tematske grupe

Do ovog trenutka ste možda već formirali neke tematske grupe (na primjer: za hranu, energiju, unutarnju tranziciju, obrazovanje i sl.).

Tematske grupe koje dobro funkcioniraju ključne su za formiranje uže grupe, dok se pokretačka grupa povlači kako bi pružala aktivnu podršku potrebnu onima koji provode projekte.

Ako još nemate tematske grupe, evo nekih ideja kako ih možete uspostaviti:

- Možete organizirati događanja s filmovima ili govornicima koji se bave određenim aspektima tranzicije, poput hrane ili energije
- Nekoliko dana nakon tih događanja možete organizirati susret u formatu Open Space Technology (OST; naš vodič za to dostupan je ovdje: <https://transitionnetwork.org/resources/russian-open-space-events-guide/>)
- Na kraju oba događaja objavite da želite formirati tematsku grupu na tu temu i pozovite okupljene da se prijave
- Možete i izravno pozvati osobe za koje mislite da bi bili pravi ljudi za neku temu i pitati ih žele li se uključiti u stvaranje tematske grupe
- Ponekad se netko sam javi i pita može li pokrenuti neku grupu!
- Možete potražiti projekte koji već postoje i aktivni su na području u kojem želite uspostaviti tematsku grupu i pitati ih za suradnju.

Kada se tematske grupe pokrenu, zatražite da upute po jednog svojeg člana na svaki sastanak uže grupe. Tako će imati izravan utjecaj na rad uže grupe, koji će se usmjeravati prema potrebama onih koji provode projekte na terenu.

Podrška Projektima Prijenos na sljedeću generaciju

Umjesto da svaka tematska grupa ima svoje:

- web stranicu
- račun u banci
- ured
- newsletter
- račune na društvenim medijima
- kalendar događanja... i tako dalje

Pokretačka grupa može se razviti u grupu za podršku projektima koja podršku pruža cijeloj tranzicijskoj inicijativi. Ta grupa koju smo nazvali "grupa za podršku projektima" može obavljati nekoliko uloga. Može, na primjer:

- održavati odnose s ključnim lokalnim organizacijama
- sastavljati prijave na natječaje za financiranje projekata
- podržavati dobrobit i dobro upravljanje šire organizacije, tj. tranzicijske inicijative.

Da bi mogla podržavati veće i utjecajnije projekte, grupa mora voditi računa i o formalno-pravnim obavezama, uključujući:

- financijsko i računovodstveno poslovanje
- razne vrste obaveznih i ugovornih osiguranja
- zaštitu na radu i sigurnost
- zaštitu djece
- osobnu odgovornost
- ostale pravne obaveze.

Iako taj posao možda nije jednako uzbudljiv kao osmišljavanje i provođenje projekata na terenu, jednako je važan, a ima i osoba koje uživaju baš u obavljanju takvih stvari!

Što bi se dogodilo kada bi svi osnivači vaše inicijative poginuli u prometnoj nezgodi, a njihovo se zajedničko znanje o projektu izgubilo? Ako svega nekoliko osoba ima cjelokupno znanje organizaciji, to je veliki rizik za projekte. Iako su entuzijastični osnivači ključni na početku tranzicijske inicijative, oni bi kasnije mogli sprječavati uključivanje novih osoba i mogu dominirati grupom. Novi članovi mogu osjećati frustraciju ukoliko nastoje ostvariti nove ideje, a već etablirani članovi pružaju otpor.

Za osnivače je važno da kao ogroman znak uspjeha prihvate kada ih inicijativa više ne treba, kada inicijativa više ne ovisi o njima. Iako za osnivače to može biti najteži korak u životnom ciklusu inicijative, njihov izlazak iz inicijative može biti jako važan za napredak i razvoj grupe.

U procesu izlaska osnivača važno je odvojiti vrijeme za razgovore o povijesti grupe, te za odavanje poštovanja proteklom radu. Dobro je dokumentirati priče o tome kako je grupa nastala, tko se kada pridružio i kako se inicijativa razvijala (kao što smo to učinili mi u tranzicijskoj inicijativi Totnesa). Osjećaj da je nečiji rad prepoznat u priči o povijesti grupe može biti poticaj za razmišljanje o tome kako napustiti grupu.

Kada dođe do toga, prepuštanje grupe može ići glatko, ali može doći i do borbe za moć dok grupa iznova osmišljava svoju viziju i svrhu. Ipak to treba napraviti kada dođe vrijeme, a vjerojatno ćete ubrzo primijetiti kako inicijativa zaista napreduje kao rezultat tog prijenosa. Može biti korisno zatražiti podršku vanjskog facilitatora ovom procesu.

Vješto upravljanje članstvom i volonterima

Često od organizatora u tranzicijskim inicijativama čujemo da ih muči koliko je teško zadržati nove članove i volontere. Možda dođu na nekoliko sastanaka, a zatim nestanu. Razmislili smo zašto je to tako i ovdje vam dajemo nekoliko prijedloga kako ih angažirati i zadržati:

Za njih možete pripremiti "uvodni paket" koji objašnjava vašu osnovnu strukturu i organizacijske procedure, a uključuje:

Opis osnovne organizacijske strukture

- Tko je u kojoj ulozi i što te osobe rade
- Kako se vodi financijsko poslovanje
- Koji je pravni oblik organizacije (npr. udruga, zadruga, društveno poduzeće itd.)
- Kako se donose odluke, gdje se bilježe i kako se prati njihovo provođenje
- Kako se vode sastanci, uključujući dogovaranje dnevnog reda, osnovna pravila, uloge, lokaciju itd., te kome se mogu obratiti nastane li neki problem u vezi s dinamikom grupe ili međuljudskim odnosima.

Takav paket informacija može pomoći novim članovima da se orijentiraju i da im postane jasno kako najbolje mogu pridonijeti.

Također bi moglo biti od pomoći:

- Odrediti osobu čija je uloga da upoznaje i prati nove volontere te bude njihova osoba za kontakt
- Ta osoba može izvan sastanaka odgovarati na njihova pitanja i objasniti kako inicijativa funkcionira, te im davati podršku kod uključivanja u grupu.

Kada netko novi preuzima novu ulogu, korisno je jasno definirati:

- Koja je uloga potrebna, odnosno za koju se ulogu radi primopredaja
- Potrebna znanja i vještine, te potrebno vrijeme
- Kako će se obaviti primopredaja uloge

Berba voća s lokalnih voćki tranzicijske inicijative Kensal to Kilburn (London, Velika Britanija). Fotografija: Jonathan Goldberg.

Ako je moguće, pripremite dokument s opisom poslova i zadataka volontera u toj ulozi. To možete napraviti za članove formalnih tijela, članove uže grupe, volontere, pomoćnike te uloge koje se obavljaju honorarno ili uz radni odnos.

Ovako nekako bi trebalo izgledati kada netko odstupa iz uloge:

- Osoba koja obnaša ulogu daje obavijest o odstupanju
- U tom trenutku definirajte što je moguće više detalja o toj ulozi
- Moguće je da će više od jedne osobe trebati preuzeti navedene poslove i zadatke
- Na kraju pozovite suradnike na preuzimanje nekih ili svih zadataka te uloge.

Važno je znati da uključivanje novih članova traži pažnju i vrijeme, te da je pridruživanje novih članova jedini način da grupa opstane dugoročno. Također, nemojte dopustiti da vas pritisak "odrađivanja" poslova spriječi u podržavanju novih članova da budu učinkoviti i zadovoljni.

Imamo vodič koji pomaže u ovome, naći ćete ga ovdje:

<http://transitionnetwork.org/resources/get-keep-people-involved-transition-guide/>

Pazite se rupe u sredini

Neke tranzicijske grupe izvještavaju o fenomenu koji nazivaju "rupa u sredini". Do toga može doći kada se vrijeme i pažnja grupe, odnosno njezinih najaktivnijih članova, usmjerava na aktivne projekte umjesto na samu užu grupu, koordiniranje i povezivanje svega što se događa.

Moguće je da u prvoj godini imate vrlo aktivnu užu grupu koja organizira mnoštvo događaja i pokreće puno projekata. U petoj godini možda već imate zajednički vrt, lokalnu energetska zadrugu, redovne termine za "Popravi na kavi" i razne radionice, ali svi su toliko zauzeti da nemaju dovoljno vremena i energije za rad uže grupe. Pa ćete možda do desete godine imati niz sjajnih i uspješnih projekata, a činjenica da su nastali iz tranzicijske inicijative postaje davno sjećanje.

Na određeni način to i nije problem. Imate sjajne projekte, pa zašto bi to bilo bitno? Zato što to može značiti da se vrlo malo novih sudionika pridružuje vašoj tranzicijskoj inicijativi, a to otežava funkcioniranje i mogući razvoj. Neke grupe rješavaju to tako da unutar ili izvan svoje zajednice pronađu izvor financiranja kako bi mogle zaposliti voditelja projekata, koji onda ima ulogu koordiniranja svih aktivnosti, a to omogućava raznim ograncima inicijative da se osjećaju kao dio cjeline.

Naš vodič o prelasku s pokretačke grupe na užu grupu je ovdje:

<http://transitionnetwork.org/resources/moving-core-group-guide/>

Ili...

Ako vam ova usporedba sa "rupom u sredini" ne odgovara, možete zamisliti da jedete večeru u svemiru, u bestežinskom stanju. Ako ne pripazite, predjelo će vam odlebdjeti na jednu stranu, desert na drugu, a nož i vilica na treću. Da biste sve zadržali na pladnju, potrebno je uložiti svjestan napor. Slično je i s tranzicijom - održavanje stava da sve pripada istom procesu zahtijeva usmjereni angažman..

5

Tranzicijski sistematski pregled

Kako se vaša grupa razvija te ima sve više i više aktivnosti, dobro je povremeno "stati na loptu" da proslavite postignuća (vidi na str. 41), a također i da bi se razgovaralo kako vam ide. Da vam pomognemo u tome pripremili smo alat koji zovemo tranzicijski sistematski pregled.

Preporučujemo da tranzicijski sistematski pregled napravite barem jednom godišnje, da biste dobili uvid u to kako vaša grupa funkcionira. Sistematski pregled vam može ukazati na buduće smjerove razvoja grupe i pomoći u izbjegavanju problema prije nego što se pojave. Isprobale su ga mnoge tranzicijske inicijative (u različitim kulturama) i sažetak je mudrosti o tome što kod tranzicijskih grupa funkcionira dobro, a što ne.

Radionica o korištenju tranzicijskog sistematskog pregleda. Dan dobre ekonomije tranzicijske inicijative Penwith, veljača 2015. Fotografija: Mike Thomas.

Tranzicijski sistematski pregled osmišljen je kako bi vam pomogao:

- Temeljito razmotriti trenutno stanje vaše inicijative
- Potaknuti razgovore o onome što dobro funkcionira i što bi se moglo poboljšati
- Proslaviti svoje snage i uspjehe
- Identificirati područja u kojima je potrebno više rada, vještina ili resursa
- Razjasniti prikladne sljedeće korake – a to može biti i smanjenje ili prestanak nekih aktivnosti.

Mnoge su grupe otkrile da korištenje tranzicijskog sistematskog pregleda otvara niz pitanja, te da kroz razgovore o njima ponekad dođu i odgovori. Pažnja treba biti na tome kako vaša inicijativa funkcionira.

Svaka tranzicijska grupa različita je kombinacija uključenih osoba, prilika i izazova u vašem kontekstu, te vanjskih događaja koji utječu na to da li će se građani pridruživati ili ne. Nadamo se da će ishod korištenja tranzicijskog sistematskog pregleda biti razlog za slavlje svega što ste postigli, a ne za razočaranje zbog onoga što se nije dogodilo. Nema inicijative koja baš sve može napraviti savršeno!

Sudionici Tranzicijske turneje 2015. u Lancasteru rade tranzicijski sistematski pregled za svoju inicijativu.

Tranzicijski sistematski pregled volimo zamišljati kao imaginarnu životinju. Ne neku određenu životinju: u različitim kulturama, razne životinje imaju razna simbolična i praktična značenja. Radi se o životinji koja ima četiri noge, rep i glavu, što je kod raznih životinja često. Naša na slici čudno nalikuje Pikachuu (iz Pokemona), ali možete je zamisliti kako god želite.

Četiri noge naše životinje predstavljaju temelje, četiri elementa bez kojih se vaša tranzicijska grupa ne može pomaknuti s mjesta. To su:

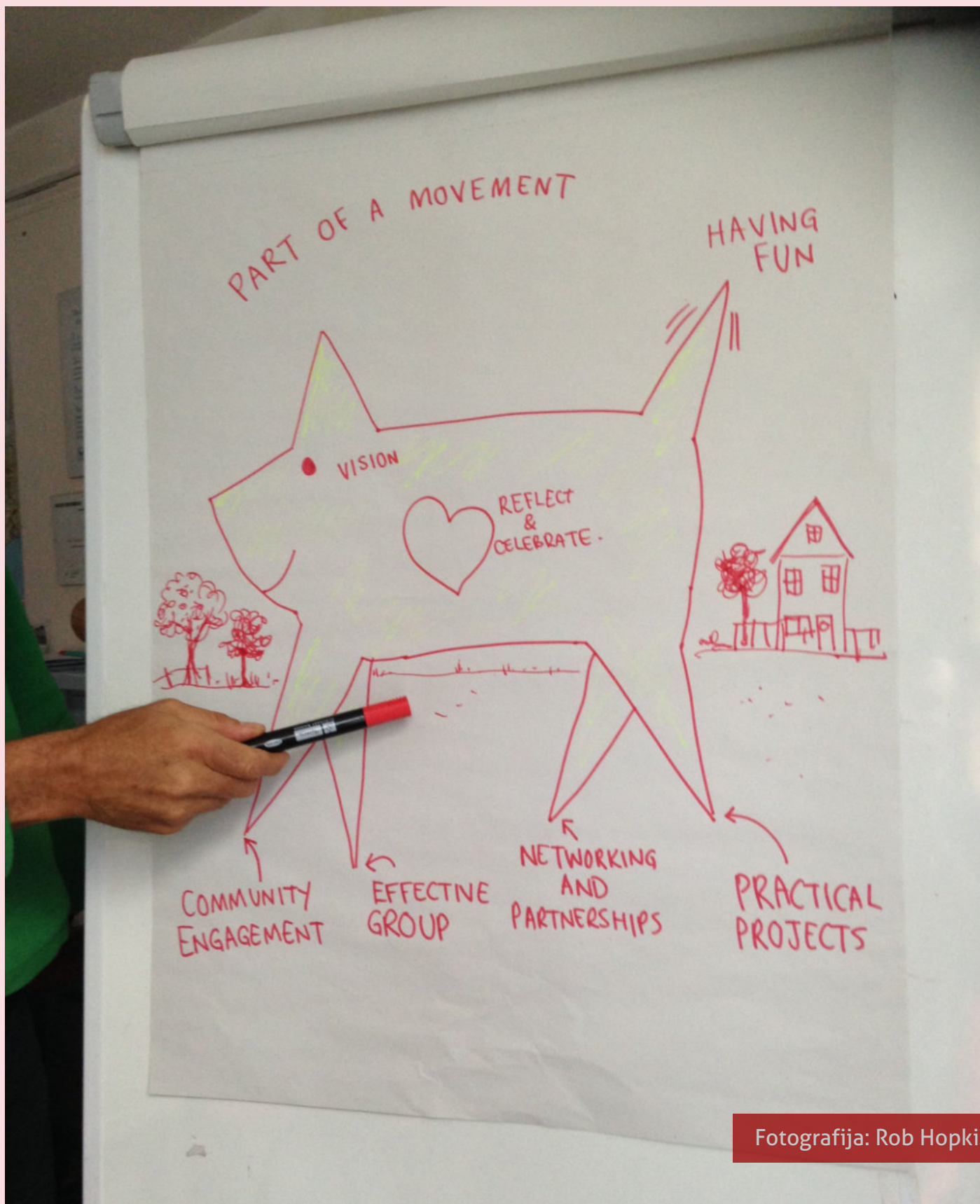
1. Uključivanje vaše zajednice u tranziciju
2. Kultura suradnje (zdrave grupe)
3. Umrežavanje i partnerstva
4. Praktični projekti

Iskreno i otvoreno u svojoj grupi popričajte o tome koliko ste dobri u svakome od ovih elemenata. Svaki možete ocijeniti od 1 do 5.

Oči naše životinje gledaju prema naprijed, što predstavlja viziju. Koliko biste rekli da je vizija vaše grupe jasna, kako za samu grupu tako i za ono što želite ostvariti?

Srce je simbol za retrospektive i slavlja. Je li puls vaše grupe snažan i uravnotežen? Radite li redovite retrospektive i slavite li svi zajedno svoja postignuća?

I konačno, okruženje naše životinje predstavlja pripadnost pokretu. Do koje mjere se vaša grupa osjeća povezana s tranzicijskim grupama na vašem području i pokretom na nacionalnoj i međunarodnoj razini?

Fotografija: Rob Hopkins

Neka vam to bude godišnja praksa...

Tranzicijski sistematski pregled možete organizirati kao dulji cjelovečernji događaj, možda uz zajednički obrok. Nacrtajte svoju verziju životinje i iskoristite priliku za temeljiti razgovor o tome dokle je grupa stigla. Dobro je to napraviti jednom godišnje, kao dio općeg pregleda kako smo i kako nam ide. Tranzicijski sistematski pregled naći ćete ovdje: <https://transitionnetwork.org/do-transition/healthcheck/>

Što dalje?

E, pa to je sada u potpunosti na vama. Iskreno se nadamo da vam je ovaj šareni i, vjerujemo, inspirativni vodič dao puno toga što vam je potrebno da pokrenete proces tranzicije u mjestu u kojem živite. Ako uspostavite odgovarajuću strukturu i procese, moći ćete ostvariti nevjerojatne stvari. Što želite učiniti? Što čeznete stvoriti i vidjeti kako se pojavljuje u svijetu oko vas, u mjestu koje nazivate domom? Tranzicija započinje manjim projektima koji su izuzetno važni jer ljudima daju samopouzdanje, osjećaj da je promjena moguća i možda njihovo prvo iskustvo suradnje s drugima.

Tranzicija je duboko ambiciozan proces. Želi promijeniti način na koji se u mjestima u kojima živimo hranimo, stanujemo, zapošljavamo i opskrbljujemo energijom. To je ogroman cilj. I zahtijevat će ulaganje vremena, odlučnost i zajedništvo. Bitno je sjetiti se da način na koji provodite svoje projekte ima jednaku, ako ne i veću važnost od samih projekata. Ono što radimo nije samo provođenje projekata koji preoblikuju i obnavljaju svijet. Jednako je važno da način našeg rada i organizacijske kulture koje oblikujemo također pokazuju kakav svijet želimo stvoriti. Nema svrhe nastojati stvoriti novu, zdraviju i otporniju kulturu ako na kraju repliciramo nezdrave odnose i način rada koji čine naš trenutni mentalitet i kulturu.

Stoga je ono što radite, ono što stvarate, ograničeno samo vašom kreativnošću i mjerom u kojoj si dopuštate vjerovati da je sve moguće. Održavajte inspiraciju tako da pratite što rade ostale tranzicijske grupe širom svijeta. A zatim mijenjajte svijet, počevši od vlastitog malog kutka.

Općina Ungersheim u Francuskoj izvrstan je primjer što tranzicija može postići uz potporu lokalnih vlasti. Ta je priča sada glavna zvijezda u vlastitom filmu, *Qu'est ce qu'on attend? (Na što čekamo?)*, redateljice Marie-Monique Robin.

DODATNE INFORMACIJE

Sve dodatne izvore informacije koji su spomenute u ovom vodiču i još mnogo toga možete pronaći u odjeljku Do Transition na web stranici <https://transitionnetwork.org/do-transition/>. Posebno obratite pozornost na stranice o sedam osnovnih sastojaka, unutarnjoj tranziciji i REconomy.

Knjige

Local Sustainable Homes: how to make them happen in your community. Bird, C. Transition Books / Green Books, 2010.

Transition in Action: Totnes and District 2030: an Energy Descent Plan. Hodgson, J, Hopkins, R. Transition Town Totnes / Green Books, 2010.

The Transition Companion: making your community more resilient in uncertain times. Hopkins, Rob. Green Books, 2011.

The Power of Just Doing Stuff: how local action can change the world. Hopkins, R. Green Books, 2013.

21 Stories of Transition: how a movement of communities is coming together to reimagine and rebuild our world. Hopkins, Rob. Transition Network, 2015. Knjižica je dostupna ovdje: <https://transitionnetwork.org/resources/21-stories-of-transition-pdf-to-download/>

Local Money: how to make it happen in your community. North, P. Transition Books / Green Books, 2010.

Local Food: how to make it happen in your community. Pinkerton, T, Hopkins, R. Transition Books / Green Books, 2009.

Communities, Councils and a Low Carbon Future: what we can do if governments won't. Rowell, A. Transition Books / Green Books, 2010.

Filmovi

U tranziciji 2.0 je najbolji općeniti uvod u tranziciju i kako je izvesti.

Priča o projektu "Surplus Food Cafe" (iz naše zbirke "21 Stories of Transition").

Tranzicijska inicijativa Greyton u Južnoj Africi ja glavna zvijezda ovog kratkog videa.

Priča o zajedničkom gospodarstvu Greenslate (iz naše zbirke "21 Stories of Transition").

In Transition 2.0

U tranziciji 2.0 je najbolji općeniti uvod u tranziciju i kako je izvesti

<https://youtu.be/FFQFBmq7X84>

Priča o projektu "Surplus Food Cafe" (iz naše zbirke "21 Stories of Transition").

https://youtu.be/R_8zbYqiSKA

Tranzicijska inicijativa Greyton u Južnoj Africi ja glavna zvijezda ovog kratkog videa.

<https://youtu.be/KseuO8YYYOs>

Priča o zajedničkom gospodarstvu Greenslate (iz naše zbirke "21 Stories of Transition").

<https://youtu.be/kEZnuiY30hg>

